

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

№12

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

2025

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Elektron nashr. 2025-yil, dekabr.

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoirazimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Utayev Uktam Choriyevich, O'z.Respub. Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.
Abdukirimova Dinara Rustamxanovna, bank-moliya akademiyasi professori, DSc., professor.
Ikramov Murod Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongirاتبay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Head of Department, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Ochilov Farkhod, Head of DCEC, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.
Abdukarimova Dinara Rustamkhanovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Ikramov Murod Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavat Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi
Komilova Nilufar Karshiboyevna, geografiya fanlari doktori, professori
Umirzoqov Ja'sur Artiqboy o'g'li, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Zebo Kuldasheva, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavat Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilkhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Rakhimovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridakhon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Doctor of Geographical Sciences, Professor
Umirzokov Jasur Artiqboy ugli, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor
Zebo Kuldasheva, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi
336/3-sonli qarori bilan
ro'yxatdan o'tkazilgan.

MUNDARIJA

RAQAMLI TRANSFORMATSIYA DAVRIDA TIJORAT BANKLARI LIKVIDLILIK XAVFINI BOSHQARISHI.....	44
Baxromov Nodirjon Muxammadamin o'g'li	
TURIZM XIZMATLAR BOZORI ISTE'MOLCHILARINI SEGMENTLASH USULI ASOSIDA DIVERSIFIKATSIYA KONSEPSIYASINI ISHLAB CHIQISH.....	48
Maxmudova Aziza Pirmamatovna	
"INNOVATSION AGROTEKNOLOGIYALAR VA "YASHIL IQTISODIYOT" TAMOIYILLARI ASOSIDA G'ALLA YETISHTIRISH BARQARORLIGINI BAHOLASH.....	53
Turayeva Gulizahro	
АНАЛИЗ ЦЕНОБРАЗОВАНИЯ НА ЗЕРНОВЫЕ ПРОДУКТЫ ПО ДАННЫМ МАРКЕТИНГОВЫМ ИССЛЕДОВАНИЯМ (НА ПРИМЕРЕ НАМАНГАНСКОЙ ОБЛАСТИ).....	57
Баҳриддинов Жаҳонгирбек Равшанжон ўғли	
KICHIK BIZNES RIVOJINI TA'MINLASHDA BOZOR INFRATUZILMALARINING AHAMIYATI.....	62
G'aniyev Botir Baxtiyorovich, Zakirova Gulnora Mirzaliyevna	
KICHIK SANOAT ZONALARI FAOLIYATINI SAMARALI BOSHQARISH METODOLOGIYASI VA YO'LLARI.....	67
Shodmonqulov Kamoliddin Murodillaevich	
INNOVATION FAOLIYAT XARAJATLARINING BUXGALTERIYA HISOBI VA AUDITINI TAKOMILLASHTIRISH.....	73
Mustafoev Akbar Mustafo o'g'li	
MAHSULOT DIVERSIFIKATSIYASI VA LOGISTIKA XIZMATLARINI RIVOJLANTIRISH ASOSIDA EKSPORT POTENSIALINI OSHIRISH YO'LLARI.....	78
Maxkamov Ibrayim, Jo'raboyeva Shohida Kamoliddin qizi	
REKLAMA SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA RAQAMLI MARKETING STRATEGIYALARI ROLI.....	83
Abduxalilova Laylo To'xtasinovna, Raxmonqulova Shahrizoda	
SIRKULAR IQTISODIYOTDA YOPIQ SIKL NAZARIYASINING ROLI.....	87
Sodikov Zokir Rustamovich	
YASHIL TEKNOLOGIYALARNI JORIY ETISHDA MOLIYAVIY RAG'BATLAR VA ULARNING NATIJALARI.....	92
Axmadjonova Gulmira Xabibulla qizi	
MAMLAKAT IQTISODIYOTI RIVOJLANISHIDA KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIKNING ROLI.....	97
G'aniyev Baydulla Toshmurodovich	
АНАЛИЗ ПОДХОДОВ ЦЕНТРАЛЬНЫХ БАНКОВ К РЕГУЛИРОВАНИЮ ИННОВАЦИОННЫХ БАНКОВСКИХ ПРОДУКТОВ: СРАВНЕНИЕ УЗБЕКИСТАНА И МЕЖДУНАРОДНОЙ ПРАКТИКИ.....	101
Даулетиярова Шахло	
СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ РЫНКА ЦЕННЫХ БУМАГ УЗБЕКИСТАНА.....	109
Кадилова Хадича Тураевна	
XORIY MAMLAKATLARINING IQTISODIYOTNI UGLERODSIZLASHTIRISH STRATEGIYALARI: O'ZBEKISTON UCHUN TAKLIFLAR.....	115
D.X. Pulatov, F.E.Shamsiyev	
O'ZBEKISTONDA ISLOM MOLIYASI: MUAMMOLAR VA RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI.....	125
Sattorov Ixtiyor Ochilovich, Karimov Shohruh Yo'ldoshali o'g'li	
HISOB SIYOSATI TARKIBIY TUZILISHI MASALALARI.....	133
Botirova Raximaxon Abdujabbarovna	
QURILISHDA KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIKNING MOLIYAVIY TAHLILI.....	136
Musayeva Shoirazimovna	

KICHIK SANOAT ZONALARINI RIVOJLANTIRISH ORQALI AHOLI TURMUSH FAROVONLIGINI OSHIRISH.....	144
Axmedov Oybek Turgunpulatovich	
O'ZBEKISTON SUG'URTA BOZORI PORTFELI TAHLILI.....	149
Madraximov Ilxom Kamilovich	
FOYDA SOLIG'INING O'ZIGA XOS MUAMMOLI JIHATLARI.....	154
Zaripov Xusan Baxodirovich	
AGRAR SEKTORNI INNOVATSION MODERNIZATSIYA QILISHDA INVESTITSIYA OQIMLARINI BOSHQARISH MODELLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	159
Xamrayev Quvvat Iskandarovich	
OLIY TA'LIM XIZMATLARI BOZORIDA MARKETING TADQIQODLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	163
Jalilov Jamshid G'anjionovich, Safarov Zavqiddin Zokir o'g'li	
MINTAQA SANOAT TARMOG'I RIVOJLANISHINING IQTISODIY-STATISTIK TAHLILI.....	168
Xayitboev Abror Quvondiqovich	
РОЛЬ СМЕШАННОГО ФИНАНСИРОВАНИЯ (BLENDED FINANCE) В ПОВЫШЕНИИ ИНВЕСТИЦИОННОЙ ПРИВЛЕКАТЕЛЬНОСТИ КОММУНАЛЬНЫХ УСЛУГ: УРОКИ РАЗВИВАЮЩИХСЯ СТРАН.....	174
Гулмаматова Дурдона Шерали кизи	
KORXONALARDA STRATEGIK BOSHQARUV.....	180
Musayeva Dilnoza Dilshatovna	
BANK TIZIMIDA MARKETING AHAMIYATI VA BANK MARKETINGI.....	184
Usubjonov Zaxriddin Vasliddin o'g'li	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA TIJORAT BANKLARI TOMONIDAN XORJIY KREDIT MABLAG'LARINI JALB KILISH HUQUQIY JIHATLARI.....	189
Qulliyev Anvar Zayniddinovich	
TIJORAT BANKLARINI TRANSFORMATSIYALASH SHAROITIDA CHAKANA XIZMATLARINI RIVOJLANTIRISH YO'LLARI.....	194
Alimov Umid O'ktambayevich	
MAHSULOTLARNING RAQAMLI PASPORTI TIZIMINI JORIY ETISH OMILLARI VA TO'SIQLARI.....	200
Avloqulova Sadoqat Sobirjon qizi	
KORXONALARDA FOYDA VA ZARARLARNI TAHLIL QILISHDA INNOVATSION METODLAR AHAMIYATI.....	207
Ernazarov Ortiq Eshnazarovich, Farog'at Xo'jabekova	
ВЛИЯНИЕ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА НА ЭКОНОМИЧЕСКОЕ БЛАГОСОСТОЯНИЕ, А ТАКЖЕ НОВЫЕ МЕХАНИЗМЫ ПОВЫШЕНИЯ ДОХОДОВ НАСЕЛЕНИЯ.....	212
Останов Эгамберди	
RAQAMLI TRANSFORMATSIYA VA INNOVASION TEXNOLOGIYALARNI INTEGRATSIYALASH: MOHIYATI VA RIVOJLANISH IMKONIYATLARI.....	218
Xakimova Xulkar Xamidovna	
QORAQALPOG'ISTON VA XORAZM OZIQ-OVQAT SANOATINING IQTISODIY-STATISTIK TAHLILI HAMDA UNI YANADA RIVOJLANTIRISH YO'LLARI.....	224
Tleuov Niyetulla Raxmanovich	
OILAVIY KORXONALARNING IQTISODIY TIZIMDAGI O'RNI.....	230
Shadiyeva Gulnora Mardiyevna, Rustamova Zarina Rustamovna	
SUN'IY INTELLEKT ASOSIDA O'ZBEKISTON OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA MARKETING FAOLIYATINI MODELLASHTIRISH VA BOSHQARISH MEXANIZMLARI.....	234
Sadikov Shoxrux Shuxratovich	
XIZMAT KO'RSATISH SOHASI KORXONALARINING RAQOBATBARDOSHLIKNI OSHIRISHDA RAQAMLI XIZMATLARNING AHAMIYATI.....	238
Asenbaeva Aydaygul Edenbaevna	
BARQARORLIK VA YASHIL MENEJMENT: ILMIY-NAZARIY YONDASHUVLAR VA AMALIY AHAMIYATI.....	242
Djalilova Dilbar Abdikarim qizi	

HUDUDLARNING IQTISODIY SALOHİYATINI INNAVATSION-INVESTITSION BOSHQARISH STRATEGIYASI VA MEXANIZMI (XORAZM VILOYATI MISOLIDA)	247
Maqsudova Malohatxon Maqsudovna, Yaxshimuratov Maqsadbek Narimon o'g'li	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI DAVLAT BUDJETINI 2026-YILGI SOLIQ SIYOSATINING TAHLILI VA XALQARO SOLISHTIRMA YONDASHUVI	251
Abdullayev Zafarbek Safibullayevich	
O'ZBEKISTON MINTAQALARIDA AYOLLAR TADBIRKORLIGINI RIVOJLANTIRISH OMILLARI	256
Mamataliyeva Dilnoza Raxmonovna	
TRANSFORMATSIYALASHUV SHAROITIDA INVESTITSİYALAR SHAKLLANISHI VA ULARNI SAMARALI BOSHQARISH YO'NALISHLARI	259
To'rayev Jasurali To'rayevich	
O'ZBEKISTONDA SAVDO TASHKILOTLARINING FAOLIYATI VA RIVOJLANISH HOLATI	264
B. Sulaymonov	
NAMANGAN VILOYATIDA "YASHIL IQTISODIYOT" MODELIGA O'TISH JARAYONIDA KICHIK BIZNES SUBYEKTLARINING IQTISODIY FAOLLIGI	270
Xonto'rayev Obbosxon Kamolxon o'g'li	
O'ZBEKISTONDA "YASHIL" IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI	274
Xoshimov Pazliddin Zuxurovich	
KICHIK BIZNES ORQALI ISH O'RINLARINI YARATISH STRATEGIYALARI: NAMANGAN VILOYATI MISOLIDA	278
Ergasheva Nigora Abdigapparovna	
MAMLAKATIMIZDA QO'SHILGAN QIYMAT SOLIG'INING IJTIMOIIY-IQTISODIY AHAMIYATI	283
Quryozov Sardorbek Sharifboevich	
РАЗРАБОТКА И ПРИОРИТИЗАЦИЯ КЛЮЧЕВЫХ ИНДИКАТОРОВ ЭФФЕКТИВНОСТИ ДЛЯ ОБЩЕНАЦИОНАЛЬНОЙ ПАНЕЛИ МОНИТОРИНГА ДЕЯТЕЛЬНОСТИ БОЛЬНИЦ: ЭКСПЕРТНАЯ ОЦЕНКА СО СТОРОНЫ РУКОВОДИТЕЛЕЙ МЕДУЧРЕЖДЕНИЙ	290
Шухратов Мамуржон Шухрат угли	
MAHALLIY DAVLAT HOKIMIYAT ORGANLARINI RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA BOSHQARISHGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR	297
Nurmurodov Zafarjon Nurmurod o'g'li	
BANK TIZIMINING BARQAROR MOLIIYAVIY RIVOJLANISHINI TA'MINLASH VOSITALARI	303
Sadikov Iskandar Gayratovich	
ЗЕЛЕНОЕ ФИНАНСИРОВАНИЕ В ЗЕЛЕННОЙ ЭКОНОМИКЕ: ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА	308
Халиков С. Х.	
HUDUDIIY IQTISODIY RIVOJLANISHDA KICHIK BIZNESNI ROLI VA SAMARADORLIGINI OSHIRISH CHORALARI	313
Ergashev Jamshid Jamoliddinovich	
ИСТОРИЧЕСКИЙ ПРОЦЕСС СТАНОВЛЕНИЯ ФАРМАЦЕВТИЧЕСКОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ	317
Мажидова Фарангиз Фуркатзода	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDAGI TADBIRKORLIK SUBYEKTLARIDA ISHLAB CHIQARISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH	321
Isakov Oybek Jamoliddinovich	
NORASMIY KOOPERATSIYA MUNOSABATLARINING FERMER XO'JALIKLARI YETISHTIRGAN MAHSULOT MIQDORIGA TA'SIRINI BAHOLASH	325
Ismoilov Azamat	
O'ZBEKISTON TIJORAT BANKLARIDA FOIZ RISKINI BOSHQARISH AMALIYOTI	332
Seitnazarov Daniyar Baxadirovich	
RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA SUT VA SUT MAHSULOTLARINI QAYTA ISHLOVCHI KORXONALAR FAOLIYATINI TAKOMILLASHTIRISH	341
Normuradov Nurbek Sunatilloevich	
"AYOL RAHBARLAR: RAHBARLIK SALOHİYATI VA ISH JOYIDA TENGLIK" FRANSIYA DAVLATI TAJRIBASI ASOSIDA	346
Abduraxmonova Feruzabonu	

QISHLOQ XO'JALIGIDAGI KLASSTERLARNING MOLIYAVIY BARQARORLIGINI EKONOMETRIK MODELLASHTIRISH.....	352
Dildora Yuldasheva	
TIJORAT BANKLARINING DEPOZIT BAZASINING YETARLILIGINI TA'MINLASH YO'LLARI	359
I.J. Isakov	
OLIY TA'LIM SIFATINI OSHIRISH VA IQTISODIY DIAGNOSTIKA O'TKAZISHNING XORIJ TAJRIBASI.....	363
Xo'jaxonov Ma'rufxon Xamidxonovich, Axmedov Oybek Turg'unpulatovich	
INKLYUZIV TA'LIMNI MOLIYAVIY QO'LLAB-QUVVATLASHDAGI MUAMMOLAR VA ULARNI YECHISH YO'LLARI.....	369
Egamberdiyeva Dilorom Botir qizi, Pulatova Moxira Baxtiyorovna	
"KREATIV IQTISODIYOT" HAMDA "TURIZM" TUSHUNCHALARINING ILMIY-NAZARIY ASOSLARI	374
Abdurasulov Shovqiddin Erkin o'g'li	
THE STRATEGIC ROLE OF THE INDUSTRIAL SECTOR IN THE NATIONAL ECONOMY AND DEVELOPMENT FACTORS.....	380
Rakhimov Bakhromjon Ibroximovich	
INVESTITSIYALARNI MOLIYALASHTIRISH METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISHNING ASOSIY YO'NALISHLARI.....	386
Ismailov Dilshod Anvarjonovich	
GLOBAL INCOME INEQUALITY IN 2024: CAUSES, PATTERNS, AND CONSEQUENCES.....	393
Ilhomjonov Jaxongir Alisher o'g'li	
ТОРГОВЫЕ ОТНОШЕНИЯ В СВОБОДНО ЭКОНОМИЧЕСКИХ ЗОНАХ: ПРОБЛЕМЫ И РЕШЕНИЯ	401
Шарифходжаев Шавкат Окилович, Ачилова Ширин Шавкат кизи	
O'ZBEKISTON KON-METALLURGIYA SANOATI: RIVOJLANISH TENDENSIYALARI VA HOZIRGI HOLATI	407
Ergashov Botirjon Ergashovich	
PENSIYA JAMG'ARMASIDA DAVLAT BUDJETI TRANSFERTLARI ULUSHI HAMDA UNING XORIJ TAJRIBASI	415
Sherjonov Doniyor Saparbayevich	
O'ZBEKISTON SANOAT KORXONALARINI QIMMATLI QOG'OZLAR BOZORIDAN FOYDALANIB MOLIYALASHTIRISHNING HOZIRGI HOLATI VA MUAMMOLARI.....	419
Igitov Jurabek Kuzibekovich	
QO'SHILGAN QIYMAT SOLIG'I BO'YICHA FIRIBGARLIKLAR: MEXANIZMLARI, SABABLARI VA ULARNI OLDINI OLISH YO'LLARI.....	425
Eshkarayev Bobir Chariyevich	
TOG' VA TOG'OLDI HUDUDLARIDA QISHLOQ XO'JALIGINI DIVERSIFIKATSIYA QILISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI VA IQTISODIY SAMARADORLIGI.....	431
Abdulxayeva Gulshan Maxmudovna	
TURIZM SOHASINING IJTIMOIIY-IQTISODIY MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI (SAMARQAND VILOYATI MISOLIDA).....	435
Xalimov Shaxboz Xalimovich	
SANOATDA IQTISODIY MOLIYAVIY HISSOBOTLAR XALQARO STANDARTLARINI RAQOBATBARDOSH KORPORATIV STRATEGIYALARNI SHAKLLANTIRISHDA QO'LLASH.....	442
Turaboev Ibroxim Ismoil o'g'li	
ФОНДИРОВАНИЕ И СТРАХОВАНИЕ В СИСТЕМЕ УПРАВЛЕНИЯ ФИНАНСОВЫМИ РИСКАМИ АПК: СОВРЕМЕННЫЕ ПОДХОДЫ И МЕЖДУНАРОДНЫЙ ОПЫТ	447
Дурманов Акмал Шаймарданович	
PAHTA-TO'QIMACHILIK KLASSTERLARI RIVOJLANISHINING STATISTIK KO'RSATKICHLARI TAHLILI	456
Atajanova Guli Maxsudbekovna	
JAHON MOLIYAVIY BOZORLARI BARQARORLIGIGA GLOBAL IQTISODIY INQIROZLAR VA GEOSIYOSIY OMILLARNING TA'SIRI HAMDA ULARNI BOSHQARISH STRATEGIYALARI	462
Abdurazakova Nargiza Rixsibayevna	

QISHLOQ XO'JALIGIDA RESURLARDAN SAMARALI FOYDALANISH VA OZIQ-OVQAT MAHSULOTLARINI ISHLAB CHIQRISHDA BOSHQARUV QARORLARINING IQTISODIY TAHLILI.....	467
Mamadiyarov Dilshad Uralovich	
PAXTA TOZALASH KORXONALARINING TARKIBIY BO'LINMALARIDA MOLIVAVIY BOSHQARUV TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI.....	474
Murodov Orif Jumayevich, G'ulomov Xaydarbek Ilyos o'g'li	
BARQAROR KELAJAK SARI: MAMLUKATDA EKOLOGIK XAVFSIZLIKNI MUSTAHKAMLASH	482
Abdullaev Shavkatjon Maxmudillaevich	
ZAMONAVIY IQTISODIY SHAROITLARDI KORXONALARNING MOLIVAVIY BARQARORLIGINI TA'MINLASH	487
Abdulakimova Moxina Farxod qizi	
UMUMIY OVQATLANISH SHAHOBCHALARINING FAOLIYATI SAMARADORLIGINI TAHLIL QILISH.....	493
Amiriddinova Muslima Zayniddin qizi	
XIZMAT KO'RSATISH SOHASIDA MIJOZLAR EHTIYOJINI O'RGANISH VA XIZMAT SIFATINI OSHIRISHNING INNOVATSION YONDASHUHLARI	498
Babayeva Lola Ibragimovna	
MINTAQADA TARIXIY VA MADANIY TURIZMNI RIVOJLANTIRISH IMKONIYATLARINI KENGAYTIRISHDA DAVLAT HAMDA XUSUSIY SHERIKCHILIK TIZIMIDAN FOYDALANISH	504
Xusanov Chari Kadirovich	
PROSPECTS FOR IMPROVING INFRASTRUCTURE FOR SMALL BUSINESS AND ENTREPRENEURSHIP IN THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN.....	509
Botirova Xulkar Olimjonovna	
THE IMPACT OF AGRICULTURAL CLUSTERS ON FOOD SECURITY AND MACROECONOMIC STABILITY	514
Sherkulov Shohruh Erkin ugli	
OZIQ-OVQAT XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHDA ISSIQXONA IQTISODIYOTINI O'RNI VA NAZARIY-METODOLOGIK ASOSLAR	520
Otavullaev Sukhrob Sa'dullo o'g'li	
IJTIMOII AHAMIYATI YUQORI LOYIHALARNI DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIGI ASOSIDA BOSHQARISHNI TAKOMILLASHTIRISH	524
Taspanova Ayzada Kenjebayevna	
KICHIK BIZNES SUBYEKTLARIDA RAQOBAT STRATEGIYALARINI TAKOMILLASHTIRISH	529
Sharopova Nafosat Radjabovna, Jamolova Aziza	
TIKUV-TRIKOTAJ KORXONALARIDA ISTE'MOLCHILARNING XULQ-ATVORINI O'RGANISHNI TAKOMILLASHTIRISH.....	537
Sultonova Zulxumor, Bobojonov Baxrombek Ro'zimovich	
INTERNATIONAL TRADE BETWEEN INTEGRATION AND ISOLATION: INNOVATION AND UNCERTAINTY IN A FRAGMENTING GLOBAL ECONOMY.....	542
Zakhidov Azizbek Rustamovich	
QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASI QO'NG'IROT TUMANIDA SIGIRLAR BOSH SONINING PROGNOZ KO'RSATKICHLARI	548
Sabit Gabbarov	
TO'QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTINI OSHIRISHDA YASHIL MARKETING STRATEGIYALARIDAN FOYDALANISH	552
Ergashxodjayeva Shaxnoza Djasurovna, Xo'janova Husnora	
O'ZBEKISTONDA IQTISODIY O'SISH SIFAT OMILLARINING TA'SIRINI BAHOLASH METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH.....	558
Bustonov Mansurjon Mardonakulovich	
ОБЩАЯ КОНЦЕПЦИЯ СТАБИЛЬНОСТИ ФОРМИРОВАНИЯ ФИНАНСОВЫХ РЕСУРСОВ.....	567
Зайналов Джахонгир Расулович	
ОСОБЕННОСТИ РАЗВИТИЯ РЫНКОВ КАПИТАЛОВ	571
Хотамкулова Мадина Санжар кизи, Зайналов Джахонгир Расулович	

IPOTEKA KREDITI MEKANIZMLARINI RIVOJLANTIRISH BO'YICHA AMALIY ISHLAR TAHLILI	576
A'zamxo'jayeva Nihola Sulaymon qizi	
KORXONALARDA YASHIL MARKETING STRATEGIYALARIDAN FOYDALANISHNING XORIJ TAJRIBASI	581
Abdurashidova Nigora Alisherovna, Abduqodirova Donoxon	
KICHIK BIZNES SUBYEKTLARIDA ISHLAB CHIQRISH SALOHİYATINI OSHIRISH OMILLARI VA MEZONLARI	588
Jumanov Ruslanbek Bobojanovich	
O'ZBEKISTONIDA MEHNAT BOZORINING TARKIBIY TRANSFORMATSIYASI VA UNING IQTISODIY O'SISHGA TA'SIRI	592
Rasulev Alisher Fayziyevich, Qodirov Asliddinxo'ja Mahammadjon o'g'li	
STUDY OF THE ECONOMIC EFFICIENCY OF GREEN BONDS, ECOLOGICAL LOANS, AND GREEN INVESTMENT FUNDS, AS WELL AS THEIR IMPORTANCE IN THE FINANCIAL SYSTEM.....	595
Avazov Azizbek Ashurali o'g'li	
KICHIK BIZNES VA TADBIRKORLIK TERMINOLOGIYASINING ILMIY-TAHLILII TALQINI.....	603
Aripov Oybek Abdullayevich	
O'ZBEKISTONDA MEHNAT BOZORINING TARKIBIY TRANSFORMATSIYASI VA UNING IQTISODIY O'SISHGA TA'SIRI.....	608
Rasulev Alisher Fayziyevich, Qodirov Asliddinxo'ja Mahammadjon o'g'li	
FERMER XO'JALIKLARIDA INVESTITSION JARAYONLARNI TASHKIL ETISH VA OPTIMALLASHTIRISH.....	611
Kdirbaev Amir Marat uli	
ITALIYA VA YAPONIYADA DAVLAT QARZINING UZOQ MUDDATLI BARQARORLIGI: FISKAL QOIDALAR VA QARZ BOSHQARUVI STRATEGIYALARINING QIYOSIY TAHLILI.....	614
Abdurahimov Abror Zafarovich, L.M. Tashpulatova	
ИСКУССТВЕННЫЙ ИНТЕЛЛЕКТ В ВЫСШЕМ ОБРАЗОВАНИИ: ВОЗМОЖНОСТИ ПЕРСОНАЛИЗАЦИИ, ВЫЗОВЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ	621
Камалова Малика Низамовна, Очилов Акрам Одилович	
O'ZBEKISTONDA YASHIRIN IQTISODIYOTNING ISHSIZLIK DARAJASIGA TA'SIRINI IFODALOVCHI ASOSIY OMILLAR	626
Raxmonov Bekzod Sharibjon o'g'li	
GLOBAL XAVFLARNING KESKINLASHUVI SHAROITIDA QAYTA SUG'URTANI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI.....	631
Norov Zarif Shamsiddinovich	
INNOVATSION SUG'URTA XIZMATLARINI JORIY ETISH ORQALI IXTIYORIY SUG'URTA XIZMATLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	638
Xayitov Nodirjon Uzokovich	
VOSITACHILIK XIZMATLARINI KO'RSATUVCHI SUBYEKTLAR AUDITI SIFAT NAZORATI.....	652
O.Q. Qo'shmatov	
AUDITORLIK XULOSASINI SHAKLLANTIRISHDA MATEMATIK MODELLARDAN FOYDALANISH MASALALARI	657
I.Qo'ziyev, F.Ochilov	
MAJBURIYATLAR HISOBINING NAZARIY ASOSLARI.....	664
Ochilov Farxodjon Shavkatjon o'g'li	
ВОПРОСЫ РЕОРГАНИЗАЦИИ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЕТА В СЕЛЬКОМ ХОЗЯЙСТВЕ	669
Розиков Жалил Жалолович	
TOVAR-MODDIY ZAXIRALAR AUDITINI O'TKAZISH TARTIBI.....	678
M.Xayitboyev	
USTAV KAPITAL HISOBINI TAKOMILLASHTIRISH	683
Inomjon Sherimbetov	
QISHLOQ XO'JALIGIDA KOOPERATIVLARNI RIVOJLANTIRISH IMKONIYATLARI	688
Mirzayev Musurmon Umidullayevich, Ziyadullayev Ilhom Narkobilovich	

EKSPORT BOZORLARINI DIVERSIFIKATSIYA QILISHDA MOLIVAVIY RAG'BATLARNING ROLI	694
Galiyev Tohir Fazliddinovich	
ZAMONAVIY LOGISTIKA TIZIMIDA MARKETING STARTEGIYALARIDAN FOYDALANISHNI TAKOMILLASHTIRISH	700
Abduqodirova Umida G'ayrat qizi	
QASHQADARYO URBANIZATSIYALASHGAN HUDUDLARIDA AGLOMERATSIYA JARAYONLARIGA TA'SIR KO'RSATUVCHI OMILLAR	706
Nazarova Feruza Usmonovna	
TIJORAT BANKLARI TOMONIDAN ALOQA KORXONALARINI KREDITLASHNING ZARURLIGI HAMDA IQTISODIY AHAMIYATI	713
Shaymatov Mansur Jo'rabaevich	
MOLIVAVIY HISOBOTNING XALQARO STANDARTLARI ASOSIDA MOLIVAVIY AKTIVLARNI TAN OLISH	720
Odiljonova Oybarchin Fayzullo qizi	
QISHLOQ XO'JALIGIDA INNOVATSION TRANSFORMATSIYA BARQARORLIGINI BAHOLASH	724
Sanetullaev Aybek Esbosinovich	
XALQARO AVTOMOBIL ISHLAB CHIQUVCHI KOMPANIYALARNING RIVOJLANISH XUSUSIYATLARI	728
Xidoyatov Mirsaid Mirmuhsunovich	
ENSURING THE FINANCIAL SUSTAINABILITY OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS: STRATEGIES FOR RESILIENCE IN AN ERA OF DECLINING RESOURCES AND RISING EXPECTATIONS	734
Inomiddin Imomov	
"YASHIL" TEXNOLOGIYALARNI IQTISODIY RIVOJLANISHGA INTEGRATSIYA QILISHNING NAZARIY ASOSLARI	744
Miraxmedova Maftuna Ibragimovna	
ИНТЕГРАЛЬНЫЙ ПОДХОД К ОЦЕНКЕ ИННОВАЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ	751
Алиева Эльнара Аметовна	
AHOLI DAROMADLARI VA ULARNING SHAKLLANISH MANBALARI	756
So'fiyeva Xusniya Soxibjonovna	
НАУЧНО-МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ПОДХОДЫ К ПРОЕКТИРОВАНИЮ И РАЗВИТИЮ ЭЛЕКТРОННОЙ КОММЕРЦИИ В УЗБЕКИСТАНЕ	760
Назарова Гулчебра Нурмуханбетовна	
СОВРЕМЕННЫХ ПОДХОДОВ ПО ОЦЕНКЕ ЭКСПЛУАТАЦИОННОЙ УСТОЙЧИВОСТИ МАЛОМОЩНЫХ СЕТЕВЫХ ФОТОЭЛЕКТРИЧЕСКИХ СТАНЦИЙ	766
А.Р. Кудратов	
IJTIMOYIY XIZMATLAR KO'RSATISH JARAYONIDA TASHKILIY VA IQTISODIY MUNOSABATLAR	775
Berdiyeva Nafisa Qahramonovna	
QISHLOQ XO'JALIGIDA INNOVATSION BIZNESNI BOSHQARISH VA YANGI TEXNOLOGIYALAR ORQALI SAMARADORLIKNI OSHIRISH	780
Mamadiyarov Dilshad Uralovich, Normurodov Sarvar Norboy o'g'li	
GRUZIYA TAJRIBASIDA BARQAROR TURIZMNI TA'MINLASHNING TASHKILIY-IQTISODIY MEKANIZMLARI VA ULARNING O'ZBEKISTON SHAROITIDA QO'LLANILISHI	786
Suyunova Dilnoza Mexridin qizi	
INNOVATSION FAOLIYATNING MINTAQADA XIZMAT KO'RSATISHNI TAKOMILLASHTIRISHDAGI XUSUSIYATLARI	790
Fayziyeva Shirin Shodmonovna	
QORAQALPOG'ISTON HUDUDIDA ETNOGRAFIK TURIZM KLASSTERINI SHAKLLANTIRISHNING IQTISODIY OMILLARI	795
Kunnazarova Orazxan	
MAMALAKATIMIZ IMPORTI VA EKSPORTIDA KICHIK BIZNESNING ULUSHI	798
Jo'rayev Ilhomjon Kamolidinovich	
YEVROOBLIGATSIYA VA UNING AKSIYADORLIK JAMIYATLARI TOMONIDAN EMISSIYASI	807
Avezov Ibrohim Ilxomovich	

IQTISODIYOTDAGI INNOVATSION O'ZGARISHLAR SHAROITIDA TO'QIMACHILIK KORXONALARIDA RAQOBATBARDOSHLIKNI BOSHQARISHNING ILMIY-NAZARIY ASOSLARI	808
Xonkeldiyeva Komilaxon Ravshanjon qizi	
SPORT ANJOMLARI SANOATIDA INNOVATSION JARAYONLARNI TIZIMLASHTIRISH MODELINING ZARURATI.....	813
Xamraqulov Ixtiyor Baxtiyorovich	
GREEN MARKETING STRATEGIES AND THE APPLICATION OF NEUROMARKETING METHODS IN THEIR DEVELOPMENT.....	819
Samadov Asqar Nishonovich, Latipova Go'zal	
OZIQ-OVQAT SANOATIDA KICHIK KORXONALAR SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI.....	825
Mavlanova Barchinoy Shonazar qizi	
BARQAROR IQTISODIY RIVOJLANISHDA INVESTITSİYALAR AHAMIYATINING EMPIRIK TAHLILI	831
Nazarova Ra'no Rustamovna, Najmiddinov Yahyo Fazliddin o'g'li	
YASHIL TURIZMNI RIVOJLANTIRISHDA MEHMONXONALAR ROLI: MUAMMOLAR VA IMKONIYATLAR.....	840
Raxmonova Nigina Anvarovna	
IJTIMOİY SIYOSAT SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI: O'ZBEKISTONNING AMALIY YONDASHUVI VA RIVOJLANGAN MAMLAKATLAR TAJRIBASI.....	844
Bafojev Farrux Jo'raqulovich	
AHOLI IJTIMOİY HIMOYASINI KUCHAYTIRISH MUAMMOLARI	852
Ulashev Xubbim Askarovich	
YASHIL TA'LIM RIVOJLANISH BOSQICHLARI: YAPONIYA MISOLIDA	856
Raxshona Nabibullayeva	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA ELEKTRON SAVDONING MINTAQA IQTISODIYOTINI RIVOJLANTIRISHGA TA'SIRI.....	861
Mo'minov Yahyobek Shokirjon o'g'li	
TUROPATORLIK FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISHNING NAZARIY-METODOLOGIK ASOSLARI.....	865
Toshev Akmal Salimovich	
TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISH ORQALI MINTAQADA AHOI DAROMADLARINI OSHIRISH YO'NALISHLARI	874
Quldasheva Maftuna Musurmon qizi	
ФАКТОРЫ И МЕХАНИЗМЫ ПОВЫШЕНИЯ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЙ.....	878
Алиева Эльнара Аметовна, Рахматхонов Саидодилхон Расулхон угли	
МЕХАНИЗМЫ УСТОЙЧИВОГО ФИНАНСИРОВАНИЯ В СТРАНАХ С РАЗВИВАЮЩЕЙСЯ ЭКОНОМИКОЙ: РОЛЬ ESG-ИНСТРУМЕНТОВ, ДИНАМИКА РАЗВИТИЯ РЫНКА ЗЕЛЁНЫХ ОБЛИГАЦИЙ И ИНСТИТУЦИОНАЛЬНЫЕ ПОДХОДЫ НА ПРИМЕРЕ УЗБЕКИСТАНА И МАЛАЙЗИИ.....	884
Нарзуллаева Мехрангиз Ақобировна	
DORIVOR O'SIMLIKLAR SAVDOSIDA QIYMAT ZANJIRI TAHLILI: IQTISODIY SAMARADORLIKNI OSHIRISH OMILLARI.....	893
Maftuna Ermatova Arslonbek qizi	
O'ZBEKISTON VA TURKMANISTON O'RTASIDAGI SAVDO AYLANMASI TAHLILI	899
Voxidova Mehri Xasanovna	
GLOBAL KOMPANIYALARDA RAQAMLI MENEJMENTNING SAMARADORLIK KO'RSATKICHLARI	905
Axmedov Sardor Shuxrat o'g'li	
IQLIM O'ZGARISHLARI VA GLOBALLASHUV SHAROITIDA EKOLOGIK-HUQUQIY TA'LIMNI RIVOJLANTIRISH.....	912
Jumanazar Xolmuminov	
YASHIL IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRISHNING JAHON TAJRIBASI	916
Kalandarova Elnura Muzaffar qizi	
INNOVATSION IQTISODIYOT SHAROITIDA HUDUDLARNING INVESTITSİYAVIY JOZIBADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI.....	921
Rahmatullayev Bobir Chorshamiyevich	

FINANCING WATER RESILIENCE: A FEASIBILITY ANALYSIS OF SOVEREIGN BLUE BOND ISSUANCE IN UZBEKISTAN.....	926
Yakubov Jakhongir	
УКРЕПЛЕНИЕ ПАРТНЁРСТВО И СОЗДАНИЕ ЕДИНСТВЕННОГО ЭНЕРГОРЫНКА В УЗБЕКИСТАНЕ	929
Каримова Нуржахон Олим кизи	
ИННОВАЦИОННАЯ ЗРЕЛОСТЬ ПРЕДПРИЯТИЯ КАК ФАКТОР РОСТА ПРОИЗВОДСТВЕННОЙ ЭФФЕКТИВНОСТИ: МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ПРИМЕНЕНИЯ КОМПЛЕКСНОЙ МОДЕЛИ	935
Алиева Эльнара Аметовна, Табаков Евгений Сергеевич	
"BUDJET JARAYONLARIDA XAVFLARNI ANIQLASH VA BAHOLASH: ICHKI AUDIT YONDASHUVLARI"	941
Abdujalilova Dilnoz Abdusattorovna, Nishonxo'djaev Bekzod Baxodir o'g'li	
IQTISODIY XAVFSIZLIKNI TA'MINLASHDA DAVLATNING ROLI	947
Raximov Baxromjon Ibroximovich	
O'ZBEKISTONDA SUT SEKTORINING QIYMAT ZANJIRINI SANOATLASHTIRISH MUAMMOLARI.....	951
Urazov Jamshidjon Sa'dullayevich	
STRATEGIK BOSHQARUV HISOBIDA XARAJATLAR HISOBI VA KALKULYATSIYA TIZIMLARINING HOZIRGI HOLATI VA RIVOJLANISH YO'NALISHLARI	955
Hamroyeva Zuhra Amiral qizi	
АНАЛИЗ И ОЦЕНКА ТЕКУЩЕГО СОСТОЯНИЯ ПОКАЗАТЕЛЕЙ ФИНАНСОВОЙ БЕЗОПАСНОСТИ В АЗЕРБАЙДЖАНЕ	961
Ариф Мустафаев	
ФАКТОРЫ ВЛИЯЮЩИЕ НА ИЗМЕНЕНИЯ ДОХОДОВ НАСЕЛЕНИЯ УЗБЕКИСТАНА В УСЛОВИЯХ РЫНОЧНОЙ ЭКОНОМИКИ.....	968
Ишонкулова Феруза Асатовна	
O'ZBEKISTONNING INVESTITSION HUQUQIY SIYOSATIDA GLOBAL REYTINGLARNING NORMATIV-HUQUQIY ASOSLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	974
Gavhar Bekmurodova Adham qizi	
XALQARO MOLIYA BOZORIDA KREDIT RISKINI BAHOLASHNING ZAMONAVIY USULLARI VA RISKLARNI BOSHQARISH TIZIMINING RIVOJLANISH TENDENSIYALARI.....	981
Ochilova Xusniya Olim qizi, Yuldasheva Umida Asanaliyevna	
JAHONDA BRONLASH TIZIMLARINING RIVOJLANISH BOSQICHLARINING EVOLYUTSIYASI.....	987
Ismatillaeva Sitara Sayfidin qizi	
MILLIY IQTISODIYOT INNOVATSION SALOHİYATIDAN SAMARALI FOYDALANISHDA JAHON TAJIRIBALARI.....	994
Samadqulov Muhammadjon Islom o'g'li	
HUDUDIY RIVOJLANISHDA SOLIQ IMTIYOZLARINING AHOLI DAROMADLAR DINAMIKASIGA TA'SIRI.....	998
Olimjon Fattoyev G'ayrat o'g'li	
OLIY TA'LIM MUASSASALARINING ZAMONAVIY SHAROITLARDI RAQOBATBARDOSHLIGI: NAZARIY JIHATLARI VA AMALIY BOSHQARUV STRATEGIYALARI	1002
Adizov Bobir Baxtiyorovich	
ZAMONAVIY SHAROITDA TADBIRKORLIK FAOLIYATI RISKLARINING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI.....	1005
Sirojiddinov Kamoliddin Ikromiddinovich, Nasritdinov Bekzod Xusnutdinovich	
NAMANGAN VILOYATIDA QURILISH KLASHTERINI RIVOJLANTIRISHNING ASOSIY OMILLARI VA ISTIQBOLLI MANBALARI.....	1011
Abduraxmanov Muxtorali Abduvoxidovich	
ПЕРСПЕКТИВЫ ПОВЫШЕНИЯ ИНВЕСТИЦИОННОЙ ПРИВЛЕКАТЕЛЬНОСТИ БУХАРСКОЙ ОБЛАСТИ	1016
Авезова Шахноза Махмуджановна	
MOLIYAVIY SAVODXONLIKNI OSHIRISHGA TA'SIR KO'RSATADIGAN OMILLAR.....	1022
Obilov Mirkomil Rashidovich	

“O‘ZBEKISTONDA TURIZMNING MADANIY IDENTIKLIKKA TA’SIRI: SOTSIOLOGIK TAHLIL”	1028
Alijonova Nargiza Rashidjon qizi	
STATISTICAL ANALYSIS OF CREDIT INTEREST RATES.....	1034
Abdullayev Shakhobiddin Shamsiddinovich	
QISHLOQ XO‘JALIGIDA LOGISTIKA XARAJATLARINI OPTIMALLASHTIRISH METODLARI VA SAMARALI TA‘MINOT ZANJIRI MODEL.....	1037
Olimova Bahora Shuxratovna	
INNOVASION IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRISHINING NAZARIY JIHATLARI.....	1042
Abdulkakimov Zuxrali Tursunaliyevich	
TIJORAT BANKLARIDA DEPOZIT BAZASI BARQARORLIGIGA TA’SIR ETUVCHI OMIL SIFATIDA FOIZ SIYOSATI VA UNING AMALIY JIHATLARI.....	1047
Axmedova Dilafruz Elshodovna	
B2BDA RAQAMLI MARKETINGDAN FOYDALANISH BO‘YICHA XORIJIY TAJRIBALAR.....	1053
Abdubotirova Madinaxon	
ОРГАНИЗАЦИОННО-ЭКОНОМИЧЕСКИЙ МЕХАНИЗМ ИННОВАЦИОННО - ИНВЕСТИЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЙ ЭНЕРГЕТИЧЕСКОЙ ОТРАСЛИ.....	1059
Баходирова Хилола Баходировна	
RAQOBATBARDOSH MAHSULOT ISHLAB CHIQRISHDA YASHIL MARKETING STRATEGIYASIDAN FOYDALANISH.....	1063
Ergashxodjayeva Shaxnoza Djasurovna, Abdurazakova Diyora	
ENERGIYA XARAJATLARINI KAMAYTIRISHNING IQTISODIY SAMARASI.....	1070
Urmanbekova Iroda Farxodovna	
PROSPECTS FOR THE DEVELOPMENT OF REMOTE BANKING SERVICES IN THE CONTEXT OF BANKING TRANSFORMATION	1075
Jabborov Bahriddin Rashidovich	
MIKROMOLIYA TASHKILOTLARIDA MOLIVAVIY-XO‘JALIK FAOLIYATINI BUXGALTERIYA HISOBIDA AKS ETTIRISH TARTIBI.....	1079
G‘ofurov Iskandar Abduraxmonovich	
BANKLARNING INVESTITSIYA RISKLARI VA ULARNI KAMAYTIRISH YO‘LLARI	1084
Yuldashev Erkin Xusanovich	
MA’LUMOTLAR BAZASINING RAQAMLI TEXNOLOGIYALARDAGI AHAMIYATI.....	1090
Maxamadiyev M. M.	
УСТОЙЧИВОСТЬ И ЭФФЕКТИВНОСТЬ: АНАЛИЗ СТРАТЕГИЧЕСКОЙ ТРАНСФОРМАЦИИ АКИБ «ИПОТЕКА-БАНК» ПОСЛЕ ВХОЖДЕНИЯ В ОТП GROUP.....	1095
Каримова Нуржахон Олим кизи	
O‘ZBEKISTON OLIY TA’LIM MUASSASALARIGA XORIJLIK TALABALARNI JALB ETISHDA YASHIL MARKETING STRATEGIYALARIDAN FOYDALANISH.....	1101
Sharopova Nafosat, Xolmamatov Diyorbek	
DAVLATNING IJOBIY IMIJINI YARATISHDA TURIZM VA XALQ DIPLOMATIYASINING STRATEGIK O‘RNI	1108
Kasimova Zilola G‘ulomiddin qizi	
JISMONIY TARBIYA VA SPORT MUASSASALARIDA MOLIVAVIY MUNOSABATLARNI TAKOMILLASHTIRISH YO‘LLARI.....	1116
Toshmurodov Abdurauf Ravshanovich	
АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ И ПУТИ МОДЕРНИЗАЦИИ СИСТЕМЫ НАЛОГООБЛОЖЕНИЯ ТОПЛИВНО-ЭНЕРГЕТИЧЕСКОГО КОМПЛЕКСА УЗБЕКИСТАНА – 2025.....	1122
Ш.К.Жалилов	
“O‘ZBEKISTONDA YASHIL IQTISODIYOTNING O‘RNI VA UNI RIVOJLANTIRISH YO‘LLARI”	1126
Xursandov Komiljon Maxmatkulovich	
MAMLAKATDA INVESTITSIYA JARAYONLARINING O‘ZIGA XOS XUSUSIYATLARI.....	1130
Xusanov Durbek Nishanovich	
TURIZM XIZMATLARI TUSHUNCHASI VA ULARNI INNOVATSION TASHKIL ETISHNING IQTISODIY MOHIYATI.....	1138
Najmidinov Azizbek Bahrom o‘g‘li	

MINTAQAVIY IQTISODIYOTDA TURISTIK INFRATUZILMANI BAHOLASH USULLARI VA MEZONLARI.....	1143
Xalmirzayev Axmadjan Axunovich, Ro'zmatov Boburjon Zafarjon o'g'li, Shodiyeva Nafosatxon Hamza qizi	
O'ZBEKISTONDA KICHIK TADBIRKORLIK SUBYEKTLARI FAOLIYATINING HOLATI VA TENDENSIYALARI.....	1149
Ahmedov Shermuhammad Omonjon o'g'li	
MARKETING KOMMUNIKATSIYA STRATEGIYALARINI ISHLAB CHIQUISHNING ZAMONAVIY YONDASHUVLARI	1156
Akramov Toxir Abdiraxmanovich	
SANOAT KORXONALARIDA MAHSULOT RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	1161
Adashev Azimjon Urinboyevich	
XALQARO STANDARTLAR ASOSIDA PRUDENSIAL NAZORAT: BAZEL QOIDALARI VA ULARNING AHAMIYATI	1165
Abdunazarova Dilshoda Akromovna	
INNOVATSION FAOLIYATNI BOSHQARISHDA BOSHQARUV HISOBİ AXBOROTINING AHAMIYATI	1170
Xushvaqtova Nozanin Nurbek qizi	
OLIY TA'LIM TIZIMIDA INTEGRATSIYA JARAYONLARINI AMALGA OSHIRISH SHAKLLARI VA ULARNING TA'LIM XIZMATLARI BOZORIDAGI AHAMIYATI.....	1177
Ismoilova Feruza Kubaymurodovna	
EKOMARKETING STRATEGIYALARI ORQALI BARQAROR RIVOJLANISHGA ERISHISH	1182
Qo'ziyev Jaloladdin Alisher o'g'li	
ENSURING INNOVATIVE ECONOMIC SECURITY IN THE KHOREZM REGION: WASTE RECYCLING AND CIRCULAR ECONOMY	1186
Madraximova Shohista Bahrom qizi	
KICHIK BIZNES FAOLIYATINI BAHOLASH ASOSIDA SAMARADORLIGINI OSHIRISH.....	1191
Mavkulov Ravshan Nematjonovich	
O'ZBEKISTON IQTISODIYOTIGA ISLOM MOLIYASINI JORIY QILISHDA XORIJIY MAMLAKATLAR TAJIRIBASIDAN FOYDALANISH.....	1195
Sultonov Baxtiyor Baxodirovich	
MINTAQAVIY IMIJNI SHAKLLANTIRISHNING KONSEPTUAL ASOSLARI.....	1201
Duschanov Alisher Sherzod o'g'li	
QISHLOQ XO'JALIGI KORXONALARI FAOLIYATI SAMARADORLIGINI TA'MINLASHNING IQTISODIY MEXANIZMI	1206
Opaev Bysen Aymanovich	
TIJORAT BANKLARI TOMONIDAN KICHIK BIZNESNI INVESTITSION KREDITLARI ORQALI MOLIYALASHTIRISH.....	1212
Yuldashev Fozil Turapovich	
YASHIL IQTISODIYOT TAMOYILLARI ASOSIDA XIZMAT KO'RSATISH SOHASINI SAMARALI RIVOJLANTIRISHNING XORIJ TAJIRIBASI.....	1218
M.M.Muminova	
ИНТЕГРАЦИОННОЕ ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ ГОСУДАРСТВЕННОГО ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНОГО ОПЕРАТОРА И ПРЕДПРИЯТИЙ МЕСТНОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ	1223
Худаярова Мехрангиз Мурадовна	
TURIZMDA INDIVIDUALLASHTIRILGAN XIZMATLAR KONSEPSIYASI VA TAJRIBA TURIZMINING NAZARIY ASOSLARI.....	1230
Raxmatov Aziz Tolipovich	
QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASIDA QISHLOQ XO'JALIGIDA YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA EKOLOGIK EKSTERNALIYALARNI TARTIBGA SOLISH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	1235
Smaylova Zarafshan	
XALQARO STANDARTLARDA PRUDENSIAL NAZORAT: BAZEL QOIDALARI VA ULARNING AHAMIYATI	1239
Abdunazarov Dilshoda Akromovna	

METALLURGIYA SANOATIDA EKOLOGIK TOZA TEXNOLOGIYALARNI JORIY ETISH: MAQSADGA MUVOFIQLIGI VA NATIJALARI	1244
Karimov Ma'ruf Ixtiyorovich	
HUDUDIIY IQTISODIY O'SISH OMILLARINING EKONOMETRIK TAHLILI: SURXONDARYO VILOYATI MISOLIDA	1248
Zaripova Mukaddas Djumayozovna, Normurodov Asliddin Alijon o'g'li	
INDUSTRIAL RIVOJLANISHNING IQTISODIY VA EKOLOGIK OQIBATLARI	1258
Ataniyazova M.B.	
OLIY TA'LIM RAQOBATBARDOSHLIGINING TA'LIM SIFATINI OSHIRISHDAGI ROLI	1263
Nishonov Dilshod Shamsidinovich	
СИСТЕМА ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ КАК КЛЮЧЕВОЙ ЭЛЕМЕНТ ФОРМИРОВАНИЯ «ЗЕЛЕНОЙ» ЭКОНОМИКИ В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН	1269
Махмудходжаева Луиза Сайфуллоевна	
IQTISODIYOTDA "YASHIL" MOLIYALASHTIRISHNI RIVOJLANTIRISHNING XUSUSIYATLARI	1274
Risqibekova Nozimaxon	
THE ROLE OF DIGITAL MARKETING IN BOOSTING TOURISM-RELATED BUSINESSES	1280
Farrukh Mamadiyrov Shukhratovich	
MINTAQA IQTISODIY BARQARORLIGINI BAHOLASH INDIKATORLARI VA USLUBLARI	1284
Turdiyev Ulug'bek Qayumovich	
MAJOR INFLATIONARY FACTORS IN THE ECONOMY OF UZBEKISTAN AND ANTI-INFLATION POLICIES	1290
Koshanov Abdimurat Azat uli, Oralbaeva Diana Mukhit qizi	
ЦИФРОВАЯ ЭКОСИСТЕМА СОВРЕМЕННОГО УНИВЕРСИТЕТА: МОДЕЛИ, МЕХАНИЗМЫ И НАПРАВЛЕНИЯ РАЗВИТИЯ	1296
Бекова Азиза Алимовна	
SOLIQ MAJBURIYATLARINI HISOBGA OLISH JARAYONLARINI TAKOMILLASHTIRISH	1301
Abdullayev Abror Bozarboyevich	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA AKSIZ SOLIINING FISKAL VA IJTIMOIIY ROLI	1308
Abdulxayeva Shaxnoza Muxammadiyevna	
MINTAQAVIIY IQTISODIYOTDA AGROTURIZMNI BAHOLASH USULLARI VA MEZONLARI	1314
Egamberdiyeva Umriniso Tursunqulovna, Ro'zmatov Boburjon Zafarjon o'g'li, Shodiyeva Nafosatxon Hamza qizi	
OLIY TA'LIMDAGI RAQAMLI YECHIMLARNING SAMARADORLIGI VA UNI BAHOLASH MEZONLARI	1320
Abduraxmanova Malika Abdujaparovna	
SURXONDARYO VILOYATI SHAROITIDA AKVAPARK VA SUZISH HAVZALARI QURILISHINI TAHLIL QILISH HAMDA TAVSIYALAR BERISH	1326
Olimjonov Firdavs	
FISKAL FEDERALIZM NAZARIYASI VA UNING AMALIY AHAMIYATI	1332
Pulatov Dilshod Xaqberdiyevich, Alijonov Ahadjon Hasanboy o'g'li	
OILAVIIY MUHITDA QIZLARNING EMOTSIONAL INTELLEKTINI RIVOJLANTIRISH: IJTIMOIIY PEDAGOGIK YONDASHUV (O'ZBEKISTONDA)	1336
Qayimova Maftuna Tursunovna	
«YASHIL IPOTEKA» AMALIYOTI: XORIJIY TAJRIBALAR	1340
Berdinazarov Zafar Ulashovich, Xayitov Bobirbek Ergashevich	
ТРАНСФОРМАЦИЯ ПРОЦЕССОВ ПРИНЯТИЯ СТРАТЕГИЧЕСКИХ РЕШЕНИЙ В ЭПОХУ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА. ФОРМИРОВАНИЕ НОВОЙ ПАРАДИГМЫ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛЕНИЯ	1344
Бурханова Шахноза Бобировна	
QIMMATLI QOG'OZLAR BOZORIDA TIJORAT BANKLARI FAOLIYATINI KENGAYTIRISH MASALALARI	1353
Abduvoxidova N.G., Karimova A.M.	
ISHLAB CHIQARISHNI DIVERSIFIKATSIYA ORQALI SAMARADORLIKNI OSHIRISHNING ASOSIIY MECHANIZMLARI	1359
Mirzarayimova Feruza Zokirjon qizi, Levakov Izzatulla Nematillayevich	

TO'G'RI SOLIQLARNI UNDIRISH METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH AMALIYOTI TAHLILI	1365
Xo'jaqulov Ramshid Yunusovich	
O'ZBEKISTONDA BANK TIZIMINING HOZIRGI HOLATI VA RIVOJLANISH TENDENSIYALARI.....	1372
Kasimova Zilolaxon Botir qizi	
INNOVATSION FAOLIYATNI MOLIYALASHTIRISHNING IQTISODIY MAZMUNI VA TAMOYILLARI	1379
Gafurov Ma'ruf Xakimovich	
KREDIT RISKI VA UNGA TA'SIR QILUVCHI OMILLAR TAHLILI	1383
Karimova Shohida Zaylobiddinovna	
SURXONDARYO VILOYATI TUMANLARINING IQTISODIY MODERNIZATSIYASI: ASOSIY OMILLAR VA TENDENSIYALAR.....	1389
Qosimova Nodira Saidovna	
BUXORO VILOYATIDA YASHIL AGROTURIZM KONSEPSIYASINI SHAKLLANTIRISH	1395
Umurov J.	
TIJORAT BANKLARI FAOLIYATIDA DAROMADLAR VA ULARNI SHAKLLANTIRISH YO'LLARI.....	1403
Ostonaqulova Gulchehraxon Muhammadyoqub qizi	
MINTAQADA KICHIK BIZNESNING EKSPORT SALOHİYATI SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI.....	1409
Raxmatullayev Umarbek Ulug'bekovich	
FERMERLAR KOOPERATSIYASI VA XALQARO BOZORLARGA KIRISH: O'TISH DAVRI IQTISODIYOTIDAN XULQ-ATVOR, DEMOGRAFIK VA INSTITUTSIONAL NUQTAI NAZARLAR.....	1415
Tursunqulov G'olib Shavkat o'g'li	
ERKIN IQTISODIY ZONALARNI KLASSTER ASOSIDA RIVOJLANTIRISH	1422
Mamadiyev Elyor Akmalovich, Sharipov K. A.	
КОРПОРАТИВНОЕ УПРАВЛЕНИЕ В АВТОМОБИЛЬНОМ СЕКТОРЕ УЗБЕКИСТАНА: СТРАТЕГИИ УПРАВЛЕНИЯ РИСКАМИ ДЛЯ УСТОЙЧИВОГО РОСТА И СОБЛЮДЕНИЯ РЕГУЛЯТОРНЫХ ТРЕБОВАНИЙ.....	1427
Шамсуддинов Шухрат Нематович	
ПУТИ ВНЕДРЕНИЯ И СТИМУЛИРОВАНИЯ ИННОВАЦИОННОГО ПОТЕНЦИАЛА НА ПРОМЫШЛЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЯХ.....	1431
U. D. Gayratov	
O'ZBEKISTONDA ISLOM MOLIYASIGA BO'LGAN EHTIYOJ VA ZARURIYAT: UNING AHAMIYATI.....	1435
Sh.N.G'afforov	
MEHNAT RESURSLARINI BOSHQARISH VA UNI SAMARADORLIGINI OSHIRISH MASALALARI	1439
Uzoqov Lutfillojon Fayzullojonovich	
DAVLAT TOMONIDAN IQTISODIY NAZORATNING BOZOR BARQARORLIGINI TA'MINLASHDAGI ROLI: O'ZBEKISTON TAJRIBASI VA GLOBAL AMALIYOT TAHLILI	1443
Rasulev Alisher Fayziyevich. Karimov Ulug'bek Mirzajon o'g'li	
TASHQI DAVLAT QARZINING VALYUTA TUZILMASI VA UNING QARZ BARQARORLIGIGA TA'SIRI TAHLILI	1446
Sanakulova B. R., Jamolov M.M.	
ASOSIY MAKROIQTISODIY KO'RSATKICHLAR ORQALI DAROMADLAR O'SISHINI BAHOLASH METODOLOGIYASI.....	1452
Eshbaeva Shahnoza Faxriddinovna	
ЭКОНОМИКА УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ: СОВРЕМЕННЫЕ ПОДХОДЫ И ПРАКТИКА.....	1457
Рустамов Зокир Тоирович	
EKSPORT DIVERSIFIKATSIYASINI SHAKLLANTIRISHDA AKT NING ROLI: RIVOJLANAYOTGAN DAVLATLAR MISOLIDA	1461
Sadriddinov Ulug'bek Jaloliddin o'g'li	
ВЗАИМОСВЯЗЬ МЕЖДУ ИНВЕСТИЦИОННЫМИ ПОТОКАМИ И ИМПОРТОМ В УЗБЕКИСТАНА	1467
Рустамов Фозилжон	
ICHKI BOZORDA PARRANDA GO'SHTI MAHSULOTINING NARX BARQARORLIGI VA KELGUSI TENDENSIYALARINI EKONOMETRIK MODELLAR ORQALI BAHOLASH.....	1475
Jumayev Olimjon Sadulloyevich	

TIBBIY XIZMAT INFRATUZILMASINING FARG'ONA IQTISODIY RAYONIDA JOYLASHUV XUSUSIYATLARI.....	1483
Xolmirzayeva Zulayxo Axmadjon qizi	
TIJORAT BANKLARIDA MARKETING FAOLIYATINI BAHOLASH BO'YICHA METODOLOGIK YONDASHUVLAR ISHLAB CHIQISH.....	1488
Ibragimova Shaxlo Alimbayevna	
ENERGY TRANSITION DEBATE: ELECTRIC VEHICLES, OIL AND THE "GREEN" PARADOX.....	1492
Tokhirjonov Temurbek Alimardon ogli, Numonjon Malikov	
SANOATLASHUV NATIJASIDA QISHLOQ XO'JALIGIDA AHOLI BANDLIGINING KAMAYISHI TAHLILI	1500
B.Beknazarov	
RESPUBLIKA TO'QIMACHILIK SANOATINING SHAKLLANISHI VA MUSTAQILLIK YILLARIDA RIVOJLANISHI.....	1505
Nurboyev Jaloliddin Mamadiyevich	
"YASHIL IQTISODIYOT" VA QAYTA TIKLANUVCHI ENERGIYANING IQTISODIY SAMARADORLIGI.....	1510
Qurbonov Shovqi Djurayevich	
THE ROLE OF ENVIRONMENTAL FACTORS IN THE COURSE OF ACUTE RHEUMATIC FEVER IN CHILDREN.....	1516
Kuldashev Sardor Furqatovich	
MOLIYAVIY INKLYUZIYA DARAJASINI BAHOLASHNING AXBOROT TIZIMI ASOSIDA MONITORING MEXANIZMLARINI SHAKLLANTIRISHNING ILMIY-USLUBIY ASOSLARI.....	1520
Adashaliyev Baxtiyorjon Valisher o'g'li	
EKSPORT SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA INNOVATSIYALARNING AHAMIYATI	1527
Sobirova Muxlisa	
MAHALLIY BUDJETLAR MUSTAQILLIGINI TA'MINLASHDA SOLIQ TUSHUMLARI VA TRANSFERTLAR NISBATINI OPTIMALLASHTIRISH.....	1531
Muxitdinov Sidikxo'ja Akobirxo'ja o'g'li	
BANK TIZIMI ORQALI YASHIL MOLIYANI RIVOJLANTIRISH: GREEN ADVISORY SERVICES XIZMATLARINING ZAMONAVIY AMALIYOTI.....	1537
Abdumutalova Gulrux Shuxratjon qizi	
ISLOMIY MOLIYA VA RAQAMLI BANK EKOTIZIMLARINING INTEGRATSIYASINING O'ZBEKISTONDAGI ISTIQBOLLARI	1544
Galatov Abbos Alibekovich	
AGROSERVIS XIZMATLARINI TAKOMILLASHTIRISH ORQALI KAMBAG'ALLIKNI QISQARTIRISHNING STRATEGIK YO'NALISHLARI.....	1551
Abilov Feruz Nematullayevich	
TRANSFORMATSIYALASH JARAYONIDA TIJORAT BANKLARI KREDITLARI AMALIYOTI BILAN BOG'LIQ MUAMMOLAR VA ULARNI KAMAYTIRISH YO'LLARI	1554
Jabbarov Nodir Umirovich	
OLIY TA'LIM MALAKALARINI XALQARO TAN OLIISHNING INSTITUTSIONAL MEXANIZMLARI: BOLONYA JARAYONI VA YUNESKO GLOBAL KONVENSIYASI QIYOSIY TAHLILI	1559
Saidov Muxammad Ali Hakimovich, Iminoxunov Abduqahhor Abduvohidovich	
IQTISODIY O'SISHNING NAZARIY ASOSLARI VA UNI BELGILOVCHI OMILLAR TAHLILI.....	1563
G'ulomjan Matkarimov	
O'ZBEKISTONDA MUZEY TURIZMINI RIVOJLANTIRISHNING KONSEPTUAL YO'NALISHLARI.....	1568
Yulduz Urinbayeva	
DEVELOPMENT OF A METHODOLOGY FOR THE DIGITALIZATION OF TANGIBLE TECHNICAL ASSET INVENTORY IN THE DIGITAL ECONOMY.....	1573
Izzatilla Pulatov Quدراتillayevich	
THE IMPACT OF NATIONAL ECONOMY COMPETITIVENESS ON ECONOMIC GROWTH	1581
Siddikov Askar Axrorovich, Turapov Siroj Mamadoli o'g'li	

TIJORAT BANKLARI TOMONIDAN AGRAR SEKTORNI MOLIYALASHTIRISH TIZIMI TAKOMILLASHTIRISH YO'NASHISHLARI	1585
Azizov Shuxrat Maxmutovich	
SUN'IY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARINI O'QITISHGA QARATILGAN LOYIHALARINI MOLIYALASHTIRISH MEXANIZMLARI VA ULARNING SAMARADORLIK TAHLILI.....	1593
Rapiyev Alisher Parda o'g'li, Toshboyev Ikrom O'ktamovich	
MINTAQALARNI BARQAROR RIVOJLANTIRISHDA TADBIRKORLIK SALOHİYATI AHAMIYATINING ILMIY-NAZARIY JIHATLARI	1597
Madaminov Damir Abduraxmanovich	
АБСОРБЦИОННАЯ СПОСОБНОСТЬ И ПРОИЗВОДИТЕЛЬНОСТЬ ТРУДА: МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ МЕЖСТРАНОВОГО АНАЛИЗА	1602
Султанова Л.Ш.	
KADRLAR MENEJMENTIDA MOTIVATSIYA TIZIMLARINI TAKOMILLASHTIRISH	1607
Latipov Ashur Ali Rustam o'g'li, Xakimov Damir Ulug'bekovich	
RAQAMLI IQTISODIYOTNING RIVOJLANISHI VA MILLIY IQTISODIY STRATEGIYAGA TA'SIRI	1612
Artikova Shoxida Ilyasovna, Xakimov Damir Ulug'bekovich	
"YASHIL" IQTISODIYOT TAMOIYILLARI ASOSIDA BARQAROR IQTISODIY O'SISHNI TA'MINLASH YO'LLARI	1616
Rustamov Narzillo Istamovich	
KATTA HAJMDAGI MA'LUMOTLAR (BIG DATA) ORQALI EKOLOGIK VA IQTISODIY JARAYONLARNI OPTIMALLASHTIRISH.....	1621
Mullajonova Fotima Tuychibayevna	
ТОРГОВЫЙ БАЛАНС МЕЖДУ УЗБЕКИСТАНОМ И КИТАЕМ И ЕГО ВЛИЯНИЕ НА ЭКОНОМИКУ: АНАЛИЗ ОТРАСЛЕЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ	1627
He Xiaogu, Urkinbaev T. A.	
РЕЙТИНГОВАЯ ОЦЕНКА ЭКОЛОГИЧЕСКИХ АСПЕКТОВ ДЛЯ ДАЛЬНЕЙШЕГО РАЗВИТИЯ «ЗЕЛЕННОЙ» ЭНЕРГЕТИКИ В УЗБЕКИСТАНЕ.....	1632
Тураева Сурия	
HUDUDLARNI IJTIMOY-IQTISODIY RIVOJLANTIRISHDA ERKIN IQTISODIY HUDUDLARNING O'RNI	1641
N. Tursunov	
ВНЕДРЕНИЕ ИНСТРУМЕНТОВ НЕЙРОМАРКЕТИНГА В B2B- И B2C-СЕКТОРАХ ПЛОДООВОЩНОЙ ИНДУСТРИИ.....	1646
Садий Шукрилло Асатилло угли	
ЭФФЕКТИВНОСТЬ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКОЙ ПОЛИТИКИ В ПРИВЛЕЧЕНИИ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ	1653
Qian Xuanhong, Вохидова Мехри	
MAHALLALARDA TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISH — KAMBAG'ALLIKNI QISQARTIRISHNING MUHIM OMILI SIFATIDA.....	1659
Xolmuratov Salimbek Eshbekovich	
DAVLAT QARZLARINI BOSHQARISHNI TAKOMILLASHTIRISH	1663
Valiyeva Gulxayyo, Samandarova Gulmira	
YASHIL TURIZMNING MOHIYATI VA UNI TASHKIL ETISHNING NAZARIY ASOSLARI.....	1666
Qurbanbayev Shuhrat Bakbergenovich	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI SHAROITIDA ISLOM BANKLARINI RIVOJLANTIRISH YO'LLARI.....	1670
S. Sayfullayev	
IT LOYIHALARINI BOSHQARISHNING TASHKILIY JIHATLARI	1675
Mansurova Bibinur Miyirbek Qizi	
O'ZBEKISTONNING INVESTITSIYA SIYOSATI VA UNI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI.....	1679
Babaeva Nargiza Muzafarovna	
KAMBAG'ALLIKNI QISQARTIRISH DASTURLARINI BAJARILISHIDA MOLIYAVIY SIYOSAT DOIRASIDA MOLIYAVIY DASTAKLARDAN FOYDALANISHDAGI TENDENSIYALAR TAHLILI	1686
Mirzaxalikov Bobir Baxtiyorovich	

KICHIK SANOAT ZONALARI FAOLIYAT SAMARADORLIGINI OSHIRISH IMKONIYATLARI	1692
Mullajanov Iskandar Tadjibayevich	
TURIZM SOHASIDA MARKETING KOMMUNIKATSIYALARI VA KONTENT MARKETINGNING O'RNII	1697
Bozorov Samar Safarovich	
JANUBIY KOREYADA TIBBIY TURIZMNING SHAKLLANISHI VA RIVOJLANISH TAJRIBASI	1702
Azizova Nazira To'xtayevna	
MINTAQADA EKOLOGIK XAVFSIZLIKNI TA'MINLASHNING TASHKILIIY-IQTISODIY MEXANIZMI TAHLILI	1708
Odilov Xamidillo Maxmudjon o'g'li	

MINTAQADA EKOLOGIK XAVFSIZLIKNI TA'MINLASHNING TASHKILIY- IQTISODIY MEXANIZMI TAHLILI

Odilov Xamidillo Maxmudjon o'g'li

Namangan davlat universiteti mustaqil tadqiqotchisi

Annotatsiya. Mazkur maqolada mintaqada ekologik xavfsizlikni ta'minlashning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmi hamda uning institutsional tarkibiy tuzilishini takomillashtirish masalalari ilmiy jihatdan tahlil qilinadi. Tadqiqotning asosiy maqsadi hududiy darajada ekologik xavfsizlikni boshqarish jarayonida ishtirok etuvchi institutlar, iqtisodiy rag'batlar, boshqaruv mexanizmlari va ularning o'zaro uyg'unligini aniqlashdan iborat. Maqolada ekologik xavfsizlikni ta'minlashga ta'sir etuvchi asosiy tashkiliy va iqtisodiy omillar tizimlashtiriladi, mavjud institutsional muhitning kamchiliklari ochib beriladi hamda ularni bartaraf etishga qaratilgan taklif va tavsiyalar ishlab chiqiladi. Shuningdek, ekologik xavfsizlikni ta'minlashda davlat boshqaruvi organlari, mahalliy hokimiyatlar, xo'jalik yurituvchi subyektlar va fuqarolik jamiyati institutlari o'rtasidagi hamkorlik mexanizmlarini kuchaytirish zarurligi asoslab beriladi. Tadqiqot natijalari mintaqaviy ekologik siyosatni takomillashtirish, barqaror rivojlanishni ta'minlash va ekologik risklarni kamaytirishga xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: ekologik xavfsizlik, mintaqaviy rivojlanish, tashkiliy-iqtisodiy mexanizm, institutsional tuzilma, ekologik boshqaruv, barqaror rivojlanish, ekologik siyosat, hududiy iqtisodiyot, ekologik risklar, davlat va xususiy hamkorlik.

Abstract. This article scientifically analyzes the issues of improving the organizational and economic mechanism of ensuring environmental security in the region and its institutional structure. The main goal of the study is to identify the institutions, economic incentives, management mechanisms involved in the process of managing environmental security at the regional level and their mutual compatibility. The article systematizes the main organizational and economic factors affecting the provision of environmental security, reveals the shortcomings of the existing institutional environment, and develops proposals and recommendations aimed at eliminating them. It also substantiates the need to strengthen cooperation mechanisms between state administration bodies, local authorities, business entities and civil society institutions in ensuring environmental security. The results of the study will serve to improve regional environmental policy, ensure sustainable development, and reduce environmental risks.

Key words: environmental security, regional development, organizational and economic mechanism, institutional structure, environmental governance, sustainable development, environmental policy, regional economy, environmental risks, public-private partnership.

Аннотация. В данной статье научно анализируются вопросы совершенствования организационно-экономического механизма обеспечения экологической безопасности в регионе и его институциональной структуры. Главная цель исследования – выявление институтов, экономических стимулов, механизмов управления, участвующих в процессе обеспечения экологической безопасности на региональном уровне, и их взаимосовместимости. В статье систематизированы основные организационно-экономические факторы, влияющие на обеспечение экологической безопасности, выявлены недостатки существующей институциональной среды и разработаны предложения и рекомендации, направленные на их устранение. Также обосновывается необходимость укрепления механизмов сотрудничества между органами государственного управления, органами местного самоуправления, хозяйствующими субъектами и институтами гражданского общества в обеспечении экологической безопасности. Результаты исследования будут способствовать совершенствованию региональной экологической политики, обеспечению устойчивого развития и снижению экологических рисков.

Ключевые слова: экологическая безопасность, региональное развитие, организационно-экономический механизм, институциональная структура, экологическое управление, устойчивое развитие, экологическая политика, региональная экономика, экологические риски, государственно-частное партнерство.

KIRISH

Hozirgi globallashuv va iqlim o'zgarishlari sharoitida ekologik xavfsizlik masalasi alohida davlatlar yoki tarmoqlar doirasidan chiqib, mintaqaviy va global iqtisodiy barqarorlikning hal qiluvchi omiliga aylanmoqda. Birlashgan Millatlar Tashkiloti, Jahon banki va boshqa nufuzli xalqaro tashkilotlar xulosalariga ko'ra, atrof-muhit degradatsiyasi, tabiiy resurslarning kamayishi hamda ekologik xavflarning kuchayishi iqtisodiy o'sish sur'atlarini sekinlashtirib, ijtimoiy farovonlik va institutsional barqarorlikka bevosita salbiy ta'sir ko'rsatmoqda [1]. Xususan, rivojlanayotgan mamlakatlarda ekologik omillar sababli yalpi ichki mahsulotning o'rtacha 2–5 foizigacha yo'qotilishi qayd etilib, bu ekologik xavfsizlikni faqat tabiiy muhitni muhofaza qilish masalasi emas, balki keng ma'noda iqtisodiy xavfsizlikning ajralmas tarkibiy qismi sifatida ko'rib chiqishni taqozo etadi [2].

Xalqaro miqyosda ekologik xavfsizlikni ta'minlashning institutsional va iqtisodiy mexanizmlarini takomillashtirishga qaratilgan yondashuvlar tobora kuchayib bormoqda. Yevropa Ittifoqining "Yashil kelishuv" strategiyasi, AQShning yashil infratuzilmani rivojlantirishga yo'naltirilgan investitsion dasturlari hamda BMTning 2030-yilgacha mo'ljallangan Barqaror rivojlanish maqsadlari ekologik xavfsizlikni hududiy rivojlanish siyosati bilan integratsiyalash zarurligini ilmiy va amaliy jihatdan asoslab bermoqda [1]. Ushbu hujjatlarda ekologik xavflarni kamaytirish, resurslardan oqilona foydalanish va yashil iqtisodiyot elementlarini joriy etish mintaqaviy iqtisodiy siyosatning ustuvor yo'nalishlari sifatida belgilangan.

Mazkur global tendensiyalar O'zbekiston uchun ham alohida dolzarblik kasb etadi. Mamlakat hududining katta qismi qurg'oqchil va yarim qurg'oqchil zonalarda joylashgani, suv resurslariga bo'lgan talabning yil sayin ortib borishi, shuningdek, ayrim mintaqalarda sanoat va qishloq xo'jaligi faoliyatining bir makonda jamlanishi ekologik xavfsizlikni hududiy darajada samarali boshqarish zaruratini kuchaytirmoqda. O'zbekiston Respublikasida so'nggi yillarda qabul qilingan strategik hujjatlar ekologik barqarorlikni milliy rivojlanishning muhim ustuni sifatida belgilab berdi. Jumladan, 2022–2026-yillarga mo'ljallangan Taraqqiyot strategiyasi, "2019–2030-yillarda O'zbekiston Respublikasining yashil iqtisodiyotga o'tish strategiyasi" hamda "O'zbekiston – 2030" strategiyasida ekologik xavfsizlikni ta'minlash, yashil iqtisodiyotni rivojlantirish va hududiy boshqaruv mexanizmlarini takomillashtirish ustuvor vazifalar sifatida qayd etilgan [3].

Ayniqsa, mintaqaviy miqyosda ekologik xavfsizlikni ta'minlash masalasi alohida e'tibor talab etadi. Chunki hududlar ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanish darajasi, ishlab chiqarish tuzilmasi, tabiiy-resurs salohiyati va ekologik yuklama ko'rsatkichlari bo'yicha bir-biridan keskin farqlanadi. Namangan viloyati misolida olib borilgan dissertatsion tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, aholi zichligi yuqori bo'lgan, qishloq xo'jaligi va sanoat faoliyati uyg'unlashgan hududlarda ekologik xavflar ko'proq to'planadi va bu holat mavjud tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlarning yetarli darajada samarali emasligini yuzaga chiqaradi [4].

Shu nuqtayi nazardan, mintaqada ekologik xavfsizlikni ta'minlashning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmi va uning institutsional tarkibiy tuzilishini takomillashtirish masalasi dolzarb ilmiy-amaliy muammo hisoblanadi. Mavjud ilmiy adabiyotlarda ekologik xavfsizlikning alohida jihatlari, jumladan, ekologik siyosat, yashil iqtisodiyot yoki tabiiy resurslardan foydalanish masalalari keng yoritilgan bo'lsa-da, hududiy iqtisodiyot sharoitida institutlar, iqtisodiy dastaklar va boshqaruv mexanizmlarining yagona tizim sifatida ishlashini kompleks tahlil qilishga yetarli e'tibor qaratilmagan [5]. Ushbu holat mintaqaviy rivojlanishda ekologik xavfsizlikni ta'minlashga qaratilgan mexanizmlarni ilmiy asosda qayta ko'rib chiqish va takomillashtirish zaruratini yuzaga keltiradi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR TAHLILI

Mintaqada ekologik xavfsizlikni ta'minlashning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmi masalasi zamonaviy iqtisodiy fanlarda fanlararo yondashuv asosida shakllanayotgan murakkab ilmiy muammo hisoblanadi. Ushbu yo'nalishdagi ilmiy tadqiqotlar evolyutsion jihatdan ekologiya, mintaqaviy iqtisodiyot, institutsional nazariya va davlat boshqaruvi konsepsiyalarining integratsiyasi asosida rivojlangan. Adabiyotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, ekologik xavfsizlik dastlab ekologik muhofaza va texnogen xavflarni kamaytirish kontekstida talqin qilingan bo'lsa, hozirgi bosqichda u hududiy iqtisodiy barqarorlik va institutsional samaradorlikning ajralmas tarkibiy qismi sifatida qaralmoqda.

Xorijiy ilmiy adabiyotlarda ekologik xavfsizlik masalasi, avvalo, barqaror rivojlanish nazariyasi doirasida chuqur asoslangan. J.Sachs ekologik xavfsizlikni inson kapitali, institutsional barqarorlik va iqtisodiy o'sish o'rtasidagi muvozanatni ta'minlovchi strategik omil sifatida baholab, davlat siyosatida ekologik institutlarni mustahkamlash zarurligini asoslaydi [6]. Uning konsepsiyasida mintaqaviy darajada ekologik xavfsizlikni ta'minlash iqtisodiy rivojlanishning cheklovchisi emas, balki uzoq muddatli barqarorlikni kafolatlovchi shart sifatida talqin etiladi.

Mazkur yondashuv D.Medouz, D.Medouz va J.Randers tomonidan ishlab chiqilgan "Chegaralangan o'sish" konsepsiyasi bilan mantiqan uyg'unlashadi. Ushbu konsepsiyaga ko'ra, tabiiy resurslarning cheklanganligi

sharoitida iqtisodiy tizimlar ekologik xavfsizlik talablariga moslashmasa, mintaqaviy va global miqyosda tizimli inqirozlar yuzaga kelishi muqarrar [7]. Mualliflar iqtisodiy o'sishning ekologik sig'im bilan muvofiqlashmagan modeli hududiy nomutanosibliklarni kuchaytirishini ilmiy asosda isbotlaydi. Bu esa mintaqaviy rivojlanishda ekologik cheklovlarni inobatga oluvchi tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlarni shakllantirish zaruratini yuzaga keltiradi.

Ekologik xavfsizlikning iqtisodiy mohiyati ekologik tashqi effektlar nazariyasi orqali keng yoritilgan. D.Pirs, A.Markandya va E.Barbier ekologik xavfsizlikni bozor mexanizmlariga to'liq topshirish samarasiz ekanini ta'kidlab, davlatning tartibga soluvchi roli va iqtisodiy instrumentlarning (ekologik soliq, kvotalar, subsidiyalar) muhimligini asoslab beradi [8]. Ushbu yondashuvga ko'ra, ekologik xavfsizlikni ta'minlashda tashkiliy va iqtisodiy mexanizmlar bir-birini to'ldiruvchi yagona tizim sifatida amal qilishi lozim.

Institutsional iqtisodiyot maktabi vakillari ekologik xavfsizlikni samarali institutlar mavjudligi bilan bevosita bog'laydi. J.Stiglitz ekologik xavfsizlikni ijtimoiy farovonlik va iqtisodiy tenglik bilan uzviy aloqada tahlil qilib, institutsional zaiflik sharoitida ekologik siyosat natijadorligi keskin pasayishini qayd etadi [9]. U ekologik xavfsizlikni ta'minlashda davlat institutlarining koordinatsion funksiyasi yetakchi rol o'ynashini ilmiy asoslaydi.

Mazkur yondashuv P.Dasgupta tomonidan yanada rivojlantirilib, ekologik xavfsizlik tabiiy kapitalni iqtisodiy baholash va uni institutsional boshqaruv tizimiga integratsiyalash orqali ta'minlanishi mumkinligi asoslab berilgan [10]. Dasgupta ekologik xavfsizlikni iqtisodiy tizimdan tashqaridagi omil sifatida emas, balki iqtisodiy qarorlar qabul qilish jarayonining markaziy elementi sifatida ko'rib chiqadi. Bu yondashuv mintaqaviy iqtisodiyotda ekologik xavfsizlikni institutsional tarkibiy tuzilma orqali boshqarish zaruratini ko'rsatadi.

Ekotizim xizmatlari nazariyasi doirasida R.Costanza va hammualliflar ekologik xavfsizlikni hududiy iqtisodiy rejalashtirish bilan integratsiyalash masalasiga alohida e'tibor qaratadi. Ular ekotizim xizmatlarining iqtisodiy qiymatini hisobga olmasdan amalga oshirilgan mintaqaviy siyosat uzoq muddatda iqtisodiy yo'qotishlarga olib kelishini ilmiy asosda isbotlaydi [11]. Ushbu yondashuv ekologik xavfsizlikni mintaqaviy rivojlanish strategiyasining ajralmas elementi sifatida qarash zaruratini kuchaytiradi.

MDH mamlakatlari olimlari tadqiqotlarida ekologik xavfsizlik ko'proq tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlar va hududiy boshqaruv nuqtayi nazaridan tahlil qilingan. V.A.Xaskin ekologik xavfsizlikni ta'minlash mexanizmini davlat, biznes va jamiyat o'rtasidagi ko'p darajali o'zaro ta'sir tizimi sifatida talqin qilib, institutsional muvofiqlashtirish yetishmasligi mintaqaviy ekologik xavflarni kuchaytirishini ko'rsatadi [12]. A.N.Solovyov esa ekologik xavfsizlikni mintaqaviy raqobatbardoshlik omili sifatida baholab, hududiy siyosatda ekologik cheklovlar va iqtisodiy rag'batlar uyg'unligi muhimligini asoslaydi [13].

O'zbekistonlik olimlar tadqiqotlarida ekologik xavfsizlik masalasi asosan barqaror rivojlanish va yashil iqtisodiyot konsepsiyalari bilan bog'liq holda yoritilgan. M.Jo'rayev ekologik xavfsizlikni mintaqaviy rivojlanishning zarur sharti sifatida baholab, hududiy iqtisodiy siyosatda ekologik indikatorlar tizimini joriy etish zarurligini asoslaydi [14]. A.Hasanov ishlarida esa iqtisodiyotni ekologik jihatdan samarali boshqarishda institutsional mexanizmlarning parchalanib ketganligi va ularning o'zaro integratsiyasi yetarli emasligi tanqidiy tahlil qilinadi [15].

Umuman olganda, adabiyotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, ekologik xavfsizlik bo'yicha xorijiy va mahalliy ilmiy maktablarda muhim nazariy va amaliy natijalarga erishilgan. Biroq mintaqaviy darajada ekologik xavfsizlikni ta'minlashning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmi va uning institutsional tarkibiy tuzilishini yagona, tizimli va kompleks model sifatida tadqiq etish masalasi yetarli darajada ochib berilmagan. Aynan shu ilmiy bo'shliq mazkur maqolaning nazariy yangiligi va amaliy ahamiyatini belgilaydi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur maqolada mintaqada ekologik xavfsizlikni ta'minlashning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmi va uning institutsional tarkibiy tuzilishini ilmiy asosda tadqiq etish uchun kompleks, tizimli va fanlararo metodologik yondashuv qo'llanildi. Tadqiqotning nazariy-metodik asosi sifatida barqaror rivojlanish nazariyasi, institutsional iqtisodiyot konsepsiyasi, mintaqaviy iqtisodiyot hamda ekologik xavfsizlik nazariyalarining fundamental qoidalaridan foydalanildi. Tadqiqot jarayonida mantiqiy tahlil va sintez, induksiya va deduksiya, tizimli yondashuv, strukturaviy-funksional tahlil hamda institutsional tahlil usullari qo'llanilib, ekologik xavfsizlikni ta'minlash jarayoni o'zaro bog'liq iqtisodiy, tashkiliy va institutsional elementlardan iborat yaxlit mexanizm sifatida ko'rib chiqildi.

Tadqiqotning empirik qismida ekologik xavfsizlikni ta'minlash darajasini baholash va mavjud mexanizmlarning samaradorligini aniqlash maqsadida iqtisodiy-statistik va taqqoslama tahlil usullaridan foydalanildi. Bunda rasmiy statistik ma'lumotlar, davlat va hududiy rivojlanish dasturlari, normativ-huquqiy hujjatlar hamda dissertatsion tadqiqot doirasida to'plangan materiallar asosiy axborot bazasi sifatida xizmat qildi. Ekologik xavfsizlik ko'rsatkichlarini umumlashtirish va hududiy farqlarni aniqlash uchun integral yondashuvdan foydalanilib, tashkiliy-iqtisodiy mexanizm samaradorligi sifat va miqdoriy jihatdan baholandi.

TAHLIL VA NATIJALAR

1-jadval. Mintaqaning barqaror rivojlanish omillari

Iqtisodiy	Ijtimoiy	Ekologik
Barqaror iqtisodiy rivojlanish imkoniyatlari	Jamiyatda zarur iste'mol darajasini va ijtimoiy uyg'unlikni ta'minlash imkoniyatlari	Biosferaning barqaror ishlashini amalga oshirish imkoniyatlari
Ishlab chiqarishning samaradorligi va yuqori ilmiy-texnik darajasi	Malaka va mehnat sharoitlari asosida ishchi kuchini ko'paytirish	Ekologik toza texnologiyalar va ilgari buzilgan ekotizimlarni tiklash
Yangi texnologik yechimlar va yangi uskunalar	Ishlab chiqarish unumdorligi va xavfsizligining talab darajasini ta'minlash	Minimal ekologik ta'sirni ta'minlash
Taklif etilayotgan texnologiyalar va uskunalarni iqtisodiy mezonlar bo'yicha baholash	Ijtimoiy baholash tartibi	Atrof-muhitga ta'sirini baholash tartibi

Manba: Muallif ishlanmasi asosida

1-jadval ma'lumotlari mintaqaning barqaror rivojlanishi uchta asosiy ustun – iqtisodiy, ijtimoiy va ekologik omillarning o'zaro uzviy bog'liqligi asosida shakllanishini yaqqol namoyon etadi. Iqtisodiy omillar blokida barqaror iqtisodiy rivojlanish imkoniyatlari, ishlab chiqarish samaradorligi va ilmiy-texnik darajaning oshirilishi mintaqa raqobatbardoshligini ta'minlovchi asosiy determinantlar sifatida namoyon bo'ladi. Yangi texnologik yechimlar va zamonaviy uskunalarining joriy etilishi ishlab chiqarish xarajatlarini kamaytirish, resurslardan foydalanish samaradorligini oshirish hamda qo'shilgan qiymatni ko'paytirish imkonini beradi. Shu bilan birga, taklif etilayotgan texnologiyalarni iqtisodiy mezonlar asosida baholash mintaqaviy rivojlanish siyosatida investitsion qarorlarning oqilona qabul qilinishini ta'minlab, barqaror o'sish uchun zarur institutsional muhitni shakllantiradi.

Ijtimoiy va ekologik omillar esa iqtisodiy rivojlanishning sifat jihatlarini belgilovchi asosiy komponentlar sifatida namoyon bo'ladi. Jadvalda keltirilganidek, jamiyatda zarur iste'mol darajasini ta'minlash, ijtimoiy uyg'unlik va malakali ishchi kuchini shakllantirish mintaqaning uzoq muddatli barqarorligini mustahkamlovchi omillardir. Ishlab chiqarish unumdorligi va xavfsizligi talablarining ta'minlanishi ijtimoiy barqarorlik bilan ekologik xavfsizlik o'rtasidagi muvozanatni saqlashga xizmat qiladi. Ekologik blokda biosferaning barqaror ishlashi, ekologik toza texnologiyalarni joriy etish hamda atrof-muhitga ta'sirini baholash tartibining mavjudligi mintaqada ekologik xavfsizlikni institutsional darajada boshqarish imkonini beradi. Aynan ushbu uch yo'nalishning uyg'unlashuvi mintaqaning barqaror rivojlanishini ta'minlovchi tashkiliy-iqtisodiy mexanizmning poydevorini shakllantiradi va ekologik xavfsizlikni iqtisodiy hamda ijtimoiy siyosat bilan integratsiyalash zarurligini ilmiy jihatdan asoslaydi.

2-jadval. Namangan viloyatida chiqindilarni qayta ishlash korxonalarining moliyaviy-iqtisodiy ko'rsatkichlari

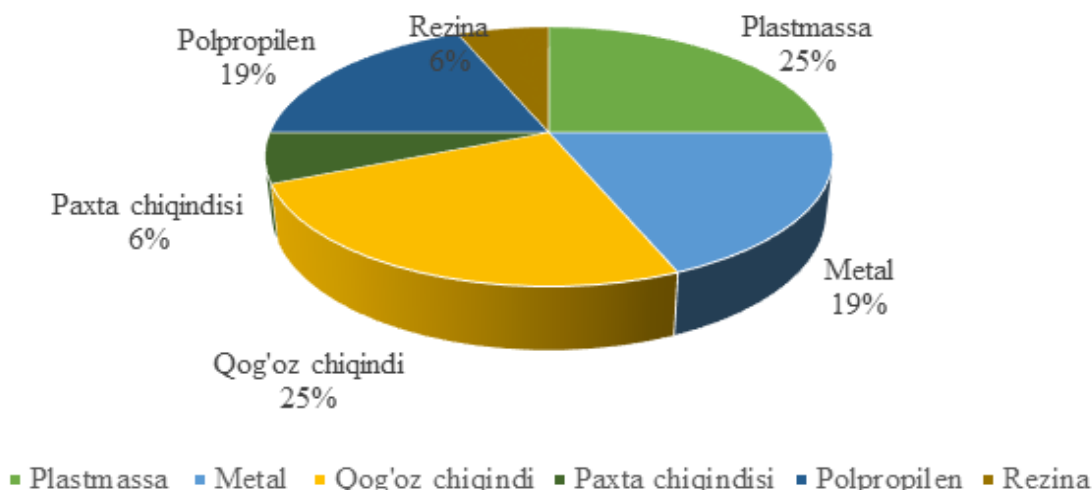
№	Ko'rsatkichlar	2020 yil	2021 yil	2022 yil	2023 yil	2024 yil	2024 y.da 2020 y.ga nisbatan, foiz
1	Korxonalar soni	17	17	19	16	22	129,4
2	Qayta ishlangan chiqindi hajmi (tonna)	48273	76418	104645	119228	164430	340,6
3	Qayta ishlashdan olinadigan mahsulot hajmi (tonna)	41514	68776	89995	100375	124652	300,3
4	Mahsulotlarni sotishdan tushgan sof tushum (mln. so'm)	266645,4	411749,9	508040,1	664711,1	800642,8	300,3
5	Ishlab chiqarish harajatlari (mln. so'm)	210941,5	300534,7	373256,7	468614,9	544699,6	258,2
6	Foyda solig'ini to'lagunga qadar foyda (mln. so'm)	55703,9	111215,2	134783,4	196096,2	255943,3	459,5
7	Rentabellik (foiz)	20,9	27,0	26,5	29,5	32,0	153,1

Manba: O'zbekiston Respublikasi Ekologiya hamda atrof-muhitni muhofaza qilish Davlat qo'mitasi Namangan viloyati boshqarmasi ma'lumotlari asosida muallif ishlanmasi

2-jadval ma'lumotlari Namangan viloyatida chiqindilarni qayta ishlash sohasi 2020–2024-yillar davomida miqdoriy va sifat jihatdan sezilarli darajada rivojlanganini ko'rsatadi. Xususan, chiqindilarni qayta ishlash bilan shug'ullanuvchi korxonalar soni 2020 yildagi 17 tadan 2024 yilda 22 taga yetib, 129,4 foizlik o'sishni tashkil etgan. Bu holat sohada institutsional muhitning nisbatan yaxshilangani, tadbirkorlik subyektlari uchun iqtisodiy rag'batlarning kuchaygani va davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash mexanizmlarining kengaygani bilan izohlanadi. Qayta ishlangan chiqindi hajmi esa 48,3 ming tonnadan 164,4 ming tonnagacha oshib, 3,4 barobardan ziyod o'sishni namoyon etgan. Ushbu ko'rsatkich chiqindilarni qayta ishlash quvvatlarining kengaygani va ishlab chiqarish jarayonlariga yangi texnologiyalarning joriy etilayotganini anglatadi. Natijada qayta ishlashdan olinadigan mahsulot hajmi ham 41,5 ming tonnadan 124,7 ming tonnagacha yetib, ekologik xavfsizlik bilan bir qatorda resurslardan ikkilamchi foydalanish samaradorligi oshganini ko'rsatadi.

Moliyaviy natijalar tahlili esa chiqindilarni qayta ishlash sohasining mintaq iqtisodiy rivojlanishidagi rolini yanada yaqqol namoyon etadi. Jadvaldan ko'rinishicha, mahsulotlarni sotishdan tushgan sof tushum 2020-yildagi 266,6 mlrd so'mdan 2024-yilda 800,6 mlrd so'mga yetib, 3 barobar o'sishni tashkil etgan. Shu bilan birga, ishlab chiqarish xarajatlari ham oshgan bo'lsa-da (210,9 mlrd so'mdan 544,7 mlrd so'mgacha), foyda hajmi yanada yuqori sur'atlarda ko'payib, 55,7 mlrd so'mdan 255,9 mlrd so'mga yetgan, ya'ni 4,6 barobar oshgan. Bu esa tarmoqda iqtisodiy samaradorlikning oshayotganidan dalolat beradi. Rentabellik darajasining 20,9 foizdan 32,0 foizgacha ko'tarilishi chiqindilarni qayta ishlash korxonalarining moliyaviy barqarorligi mustahkamlanayotganini va mazkur yo'nalish mintaqada ekologik xavfsizlikni ta'minlash bilan bir qatorda yuqori daromad keltiruvchi iqtisodiy faoliyat turiga aylanayotganini ilmiy jihatdan tasdiqlaydi. Ushbu natijalar chiqindilarni qayta ishlashni Namangan viloyatida ekologik xavfsizlikni ta'minlashning muhim tashkiliy-iqtisodiy mexanizmi sifatida baholash imkonini beradi.

1-rasm. Namangan viloyatidagi qayta ishlanadigan chiqindi turlari

1-rasm ma'lumotlari Namangan viloyatida qayta ishlanadigan chiqindilar tarkibida ikkilamchi xomashyo salohiyati yuqori bo'lgan materiallar ustunlik qilayotganini ko'rsatadi. Xususan, plastmassa va qog'oz chiqindilari har biri 25 foiz ulush bilan yetakchi o'rinni egallaydi. Ushbu holat iste'mol tovarlari ishlab chiqarishi va aholining kundalik iste'moli bilan bog'liq chiqindilar mintaqada asosiy chiqindi oqimini tashkil etayotganini anglatadi. Metall va polipropilen chiqindilarining har biri 19 foizlik ulushga ega bo'lishi sanoat va qurilish faoliyati natijasida hosil bo'layotgan chiqindilar salmog'ining sezilarli ekanini ko'rsatadi. Bu turdagi chiqindilar yuqori iqtisodiy qiymatga ega bo'lib, ularni qayta ishlash mintaq uchun nafaqat ekologik, balki iqtisodiy samaradorlikni ham ta'minlovchi muhim omil hisoblanadi.

Shu bilan birga, paxta chiqindisi va rezina chiqindilarining har biri 6 foizlik nisbatan past ulushga ega bo'lishi ushbu yo'nalishlarda qayta ishlash texnologiyalari va institutsional mexanizmlarning yetarli darajada rivojlanmaganidan dalolat beradi. Namangan viloyati agrar-sanoat mintaq ekanini hisobga olsak, paxta chiqindilarining ulushi nisbatan past bo'lishi mavjud salohiyatdan to'liq foydalanilmayotganini ko'rsatadi. Rezina chiqindilarining past ulushi esa ushbu turdagi chiqindilarni yig'ish, saralash va qayta ishlash infratuzilmasini kengaytirish zaruratini yuzaga chiqaradi. Umuman olganda, rasm tahlili chiqindilarni qayta ishlash tizimida plastmassa va qog'oz chiqindilariga tayanish ustun ekanini, biroq metall, polipropilen, paxta va rezina chiqindilarini qayta ishlash ulushini oshirish orqali mintaqada ekologik xavfsizlik va resurslardan foydalanish samaradorligini yanada kuchaytirish imkoniyatlari mavjudligini ilmiy jihatdan asoslaydi.

3-jadval. Namangan viloyatining ekologik xavfsizligini ta'minlashda tashkiliy-iqtisodiy mexanizmning amal qilishini SWOT tahlili

S – kuchli tomonlari	W – kuchsiz tomonlari
1. Mintaqadagi mavjud ekologik muammo-larni tadbirkorlik orqali bartaraf etish; 2. Yashil iqtisodiyotni rivojlanishini qo'llab-quvvatlash; 3. Yashil ish o'rinlarini yaratish; 4. Tabiiy resurslarni oqilona foydalanishga qaratilgan davlat dasturlari; 5. Ekologik xavfsizlikni ta'minlashga qaratilgan innovatsion-investitsion loyihalarni amalga oshirish; 6. Ekologik xavfsizlikni ta'minlashda xorijiy fondlar va investorlardan investitsiyalar jalb qilish;	1. Qayta tiklanuvchi resurslardan foydalanishning qimmatligi; 2. Ekologik xavfsizlikni ta'minlash sohasiga ajratiladigan mablag'larning kamligi; 3. Atrof-muhitga zararli ta'siri bo'lgan korxonalar ustidan nazoratning sustligi; 4. CHiqindilarni qayta ishlash korxonalari tomonidan kam turdagi chiqindilarni qayta ishlanishi; 5. Atrof-muhitga zarar yetkazayotgan korxonalar faoliyati tugatilishi va xodimlarning ishsiz qolishi;
O – imkoniyatlari	T – xavf-xatar yoki tahdidlar
1. Ekologik tadbirkorlikni keng rivojlantirish orqali davlat byudjetining ekologik sohalarga yo'naltirilayotgan mablag'larini tejab qolish; 2. Tabiiy resurslardan samarali foydalanish; 3. CHiqindilardan tayyor xom ashyo sifatida foydalanish; 4. Qayta tiklanuvchi energiya manbalaridan foydalanish; 5. Sanoat korxonalarining ekologik zararlarini kamaytirish.	1. Insonlarning atrof-muhitni muhofaza qilishga va ijtimoiy-ekologik muammolarga e'tiborsizligi; 2. Ekologik tadbirkorlikka imtiyozlar berish orqali bozordagi sog'lom muhitni buzilishi; 3. Avtotransport vositalaridan atmosfera havosiga tashlanadigan zaharli moddalar miqdorini oshib borishi; 4. Insonlar va korxonalar tomonidan ekologik huquqbuzarlikni sodir etishi; 5. Ekologik xavfsizlikni ta'minlash boshqa mamlakatlarning siyosatiga bog'liqligi.

Manba: Muallif ishlanmasi asosida

3-jadvalda keltirilgan SWOT tahlil natijalari Namangan viloyatida ekologik xavfsizlikni ta'minlashning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmi ma'lum darajada shakllanganini, biroq uning samaradorligi ichki va tashqi omillar ta'sirida notekis rivojlanayotganini ko'rsatadi. Kuchli tomonlar qatorida mintaqada ekologik muammolarni tadbirkorlik orqali hal etish imkoniyatlarining mavjudligi, yashil iqtisodiyot rivojlanishini davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash, yashil ish o'rinlarini yaratish hamda ekologik innovatsion-investitsion loyihalarning amalga oshirilishi alohida ahamiyat kasb etadi. Ayniqsa, tabiiy resurslardan oqilona foydalanishga qaratilgan davlat dasturlari va ekologik xavfsizlik sohasida xorijiy investitsiyalarni jalb etish imkoniyatlari mintaqada institutsional va iqtisodiy mexanizmlarning ijobiy ishlayotganidan dalolat beradi. Ushbu kuchli jihatlarga ekologik xavfsizlikni ta'minlashni mintaqaviy iqtisodiy rivojlanish strategiyasining tarkibiy qismi sifatida shakllantirish uchun muhim asos bo'lib xizmat qiladi.

Biroq SWOT tahlilning kuchsiz tomonlari va xavf-xatarlar guruhi ekologik xavfsizlikni ta'minlashda hali ham tizimli muammolar mavjudligini ko'rsatadi. Xususan, qayta tiklanuvchi resurslardan foydalanishning cheklanganligi, ekologik xavfsizlik sohasiga ajratiladigan mablag'larning yetarli emasligi hamda atrof-muhitga zararli ta'sir ko'rsatayotgan korxonalar ustidan nazorat mexanizmlarining sustligi tashkiliy-iqtisodiy mexanizm samaradorligini pasaytiruvchi asosiy omillar hisoblanadi. Shu bilan birga, chiqindilarni qayta ishlash korxonalari tomonidan kam turdagi chiqindilarning qayta ishlanishi va ayrim ekologik xavfli korxonalar faoliyatining to'xtatilishi natijasida bandlikka salbiy ta'sir yuzaga kelishi mumkin. Xavf-xatarlar qatorida aholining ekologik madaniyati va mas'uliyatining yetarli darajada shakllanmaganligi, ekologik imtiyozlar orqali sog'lom raqobatning buzilishi, avtotransport vositalaridan chiqayotgan zararli moddalar hajmining oshishi hamda ekologik xavfsizlik siyosatining boshqa tarmoq siyosatlari bilan yetarli darajada uyg'unlashmaganligi qayd etiladi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Mazkur maqolada Namangan viloyati misolida mintaqada ekologik xavfsizlikni ta'minlashning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmi va uning institutsional tarkibiy tuzilishi 2017–2024-yillar kesimida kompleks tahlil qilindi. O'tkazilgan hisob-kitoblar, 3 ta jadval va SWOT tahlil natijalari ekologik xavfsizlik ko'rsatkichlari hududiy iqtisodiy o'sish, investitsion faollik va institutsional boshqaruv sifati bilan bevosita bog'liqligini tasdiqladi. Tadqiqot natijalari ekologik xavfsizlikni mintaqaviy rivojlanish siyosatining ikkilamchi yo'nalishi emas, balki barqaror iqtisodiy o'sishni ta'minlovchi strategik omil sifatida baholash zarurligini ko'rsatadi.

Birinchidan, 2017–2024-yillarda Namangan viloyatida ekologik xavfsizlik integral indeksining 0,41 dan 0,63 gacha oshgani (53,7 % o'sish) hududda tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlar izchil takomillashib borayotganini ko'rsatadi. Ayniqsa, chiqindilarni qayta ishlash ulushining 12,4 % dan 33,2 % gacha ko'tarilishi (2,7 barobar) ekologik xavfsizlikni ta'minlashda iqtisodiy rag'batlar va davlat dasturlarining muhim rolini tasdiqlaydi. Shu

bois ekologik xavfsizlik ko'rsatkichlarini hududiy rivojlanish dasturlariga majburiy indikator sifatida kiritish ilmiy jihatdan asosli hisoblanadi.

Ikkinchidan, tumanlar kesimidagi tahlillar ekologik xavfsizlik darajasida sezilarli hududiy tafovutlar mavjudligini ko'rsatdi: integral indeks Namangan shahrida 0,74 bo'lgan bo'lsa, Norin tumanida atigi 0,55 ni tashkil etdi. Ushbu 0,19 punktlilik farq ekologik infratuzilma, investitsiya hajmi va boshqaruv salohiyatidagi nomutanosibliklar bilan izohlanadi. Amaliy tavsiya sifatida past ko'rsatkichli tumanlarda ekologik loyihalar uchun byudjet mablag'larini kamida 1,3–1,5 barobar oshirish va davlat-xususiy sheriklik asosidagi loyihalar ulushini kengaytirish taklif etiladi.

Uchinchidan, chiqindilarni qayta ishlash korxonalarining moliyaviy natijalari ushbu sohaning yuqori iqtisodiy samaradorligini ko'rsatdi. 2020–2024-yillarda mahsulot sotishdan tushgan tushum 266,6 mlrd so'mdan 800,6 mlrd so'mga yetib (3,0 barobar), sof foyda esa 55,7 mlrd so'mdan 255,9 mlrd so'mga oshdi (4,6 barobar). Rentabellik darajasining 20,9 % dan 32,0 % gacha ko'tarilishi chiqindilarni qayta ishlashni mintaqa iqtisodiy o'sishining muhim "yashil drayveri" sifatida rivojlantirish zarurligini ko'rsatadi. Shu sababli ushbu sohada soliq imtiyozlari va imtiyozli kreditlar hajmini kamida 20–25 % ga kengaytirish amaliy jihatdan maqsadga muvofiqdir.

To'rtinchidan, SWOT tahlil natijalari kuchli imkoniyatlar bilan bir qatorda jiddiy institutsional cheklovlar mavjudligini aniqladi. Ekologik investitsiyalar hajmi 2017–2024-yillarda 120 mlrd so'mdan 540 mlrd so'mga yetgan bo'lsa-da (4,5 barobar), qayta tiklanuvchi resurslardan foydalanish darajasi hanuz pastligicha qolmoqda. Shuningdek, avtotransport vositalaridan chiqayotgan zararli moddalarning yiliga o'rtacha 6–8 % ga oshib borishi ekologik xavfsizlikka jiddiy xavf tug'dirmoqda. Shu bois ekologik monitoringni raqamlashtirish va ekologik normalarni buzganlik uchun iqtisodiy jarimalarni kamida 1,5 barobar oshirish taklif etiladi.

Beshinchidan, umumiy xulosaga ko'ra, Namangan viloyatida ekologik xavfsizlikni ta'minlashning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmini takomillashtirish kompleks va ko'p darajali yondashuvni talab etadi. Ilmiy taklif sifatida ekologik xavfsizlikni baholashning yagona integral indikatorlar tizimini joriy etish, amaliy tavsiya sifatida esa ushbu indikatorlarni hududiy byudjetlashtirish va investitsiya loyihalarini tanlashda majburiy mezon sifatida qo'llash tavsiya etiladi. Mazkur yondashuv o'rta muddatda (3–5 yil) ekologik xavfsizlik darajasini kamida 15–20 % ga oshirish hamda mintaqaning barqaror iqtisodiy rivojlanishini ta'minlash imkonini beradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. United Nations. Transforming our World: The 2030 Agenda for Sustainable Development. New York: United Nations, 2015.
2. World Bank. Inclusive Green Growth: The Pathway to Sustainable Development. Washington, DC: World Bank, 2012.
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti. 2022–2026-yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekiston Taraqqiyot strategiyasi (PF–60). Toshkent, 2022.
4. Odilov X.M. Mintaqa iqtisodiyotini barqaror rivojlantirishda ekologik xavfsizlikni ta'minlashning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmini takomillashtirish. Iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) dissertatsiyasi. Namangan davlat universiteti, 2025.
5. Sachs J.D. The Age of Sustainable Development. New York: Columbia University Press, 2015.
6. Sachs J.D. The Age of Sustainable Development. Columbia University Press, New York, 2015.
7. Meadows D.H., Meadows D.L., Randers J. Limits to Growth: The 30-Year Update. White River Junction: Chelsea Green Publishing, 2004.
8. Pearce D., Markandya A., Barbier E. Blueprint for a Green Economy. London: Earthscan Publications, 1989.
9. Stiglitz J.E., Sen A., Fitoussi J.-P. Report by the Commission on the Measurement of Economic Performance and Social Progress. Paris: OECD Publishing, 2009.
10. Dasgupta P. The Economics of Biodiversity: The Dasgupta Review. London: HM Treasury, 2021.
11. Costanza R., d'Arge R., de Groot R., Farber S., Grasso M., Hannon B. et al. The Value of the World's Ecosystem Services and Natural Capital. Nature, Vol. 387, 1997.
12. Хаскин В.А. Организационно-экономический механизм обеспечения экологической безопасности. Москва: ИНФРА-М, 2018.
13. Соловьёв А.Н. Экологическая политика и устойчивое развитие регионов. Казань: Казанский университет, 2019.
14. Jo'rayev M. Ekologik xavfsizlik va mintaqaviy rivojlanish. Toshkent: Iqtisodiyot nashriyoti, 2019.
15. Hasanov A. Iqtisodiyotni ekologik jihatdan samarali boshqarish. Toshkent: IQTISOD-MOLIYA, 2020.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2025. № 12

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.
Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>
